

Amersfoort ondersteunt

Beleidskader Wet Maatschappelijke ondersteuning 2008-2011

Gemeente Amersfoort
Welzijn Sociale Zekerheid &
Onderwijs

Postadres
Postbus 4000
3800 EA Amersfoort

Bezoekadres
Stadhuisplein 1
3811 LM Amersfoort

T 033 469 46 94
F 033 469 54 50
E info@amersfoort.nl
I www.amersfoort.nl

Stad met een hart

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding	13
2 Onze kijk op de Wmo	19
3 De Opgaven: <i>'mensen uitdagen meer zelf initiatief te nemen'</i>	23
4 De Opgaven: <i>'de samenhang in de wijk vergroten'</i>	31
5 De Opgaven: <i>'mensen langer in hun omgeving laten wonen'</i>	43
6 De Opgaven: <i>'een vangnet bieden aan specifieke doelgroepen'</i>	63
7 Hoe organiseren we het, met wie en wat mag het kosten	69

<i>Bijlagen</i>	77
1 De relatie met de prestatievelden	78
1a Amersfoort Jong	81
2 Financieel overzicht	83
3 Lijst afkortingen	84

Colofon

Uitgave

Sector Welzijn, Sociale Zekerheid en Onderwijs
Hoofdafdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vormgeving

Concreet geeft vorm

Drukwerk

Grafifors

Gemeente Amersfoort
augustus 2008

Samenvatting

We stimuleren een betrokken en sociale samenleving. Een stad waarin alle Amersfoorters, ongeacht een mogelijke beperking, handicap of achtergrond, op gelijkwaardige wijze kunnen meedoen. Een stad waarin mensen op elkaar en wanneer nodig, op de overheid kunnen rekenen. Iedereen doet mee en iedereen is nodig!

Dit beleidskader schetst de grote lijnen van het beleid 'Wet maatschappelijke ondersteuning' van de gemeente Amersfoort.

Maatschappelijke ondersteuning. Twee afstandelijke woorden voor een beleidsterrein dat eigenlijk iedereen aangaat en nauw verbonden is met het leven van alledag. Want maatschappelijke ondersteuning gaat over actief meedoen, je thuis voelen in je wijk, zorgen voor elkaar, je verantwoordelijk voelen voor je omgeving, elkaar kennen en gekend worden. Het zijn thema's waar veel inwoners en organisaties in onze stad belang aan hechten, zo bleek in de voorbereiding van dit beleidskader. In 12 wijkgesprekken hebben we er met meer dan 600 Amersfoorters over gesproken. Het heeft een schat aan informatie en ideeën opgeleverd die mede richting geven aan dit Wmo-beleid.

We stelden ook een Wmo-adviesraad in om ons te adviseren en we voerden gesprekken met vrijwilligers, mantelzorgers, instellingen, organisaties, belangenverenigingen en adviesraden. Kortom, we volgden een dynamisch, waardevol en interactief proces.

Met ons Wmo-beleid willen we een sociale en betrokken samenleving stimuleren. Een stad waarin mensen op elkaar kunnen rekenen. Voor ons is de kern: iedereen doet mee en iedereen is nodig. Inwoners, maatschappelijke instellingen en gemeente dragen samen verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat iedereen naar vermogen meedoet. Samen maken we de stad.

Het principe van 'iedereen doet mee' is niet nieuw in Amersfoort. Ons beleid is voor een groot deel al gericht op verantwoordelijkheid, meedoen en participatie. We doen al veel aan maatschappelijke ondersteuning.

Dus er verandert eigenlijk niks? Toch wel! We grijpen deze gelegenheid aan om samenhang te creëren en pakken de kans om meer ruimte te bieden aan burgerinitiatieven. Wij zetten bovendien in op het activeren van mensen die nu nog aan de zijlijn staan, met de AV-teams in de Amersfoort Vernieuwt-wijken en het re-integratie-instrumentarium van Sociale Zekerheid. Ook zorgen we voor een goede basis, dat wil zeggen een adequate (fysieke en sociale) infrastructuur in de wijken, waarop initiatief kan gedijen en die aansluit op de mogelijkheden en behoeften van burgers. Tenslotte biedt de Wmo ondersteuning aan hulpbehoevende burgers die geen beroep kunnen doen op hun omgeving.

Zoals eerder besproken met de gemeenteraad, krijgt dit beleidskader vorm langs vier opgaven, die samen de kern van het Wmo-beleid vormen. Onze opgaven zijn:

1. mensen uitdagen meer zelf initiatief te nemen
2. samenhang in de wijk vergroten
3. mensen langer in hun omgeving laten wonen
4. een vangnet bieden aan specifieke doelgroepen

Niet alle prestatievelden uit de wet zijn in ons kernbeleid terug te vinden. Het beleid voor de andere prestatievelden is beschreven in andere beleidsnota's.

Bij het uitwerken van de opgaven vormen wederkerigheid, vraaggerichtheid en wijkgerichtheid onze uitgangspunten. Wederkerigheid is kort samen te vatten als 'u vraagt, wij ook'. In de Wmo wordt niet alleen verantwoordelijkheid gelegd bij de gemeente maar nadrukkelijk ook bij burgers en hun omgeving.

Vraaggerichtheid verwijst naar de vraag van de burger die steeds het vertrekpunt is van ons beleid. Wij zien wijk- of gebiedsgericht werken tenslotte als een belangrijke randvoorwaarde om goed te kunnen aansluiten bij de vraag en belevingswereld van de inwoners van Amersfoort.

De 4 opgaven

1. Mensen uitdagen meer zelf initiatief te nemen

Binnen deze opgave gaat het om:

- Stimuleren, ondersteunen en open staan voor burgerinitiatieven.
- Ondersteunen van vrijwilligerswerk.
- Activeren van mensen die nu nog aan de zijlijn staan.

In Amersfoort zijn veel initiatieven om elkaar te helpen, ontmoeten en ondersteunen. Tijdens de Wmo-wijkgesprekken werd dat opnieuw glashelder. Het gaat soms om hele kleine initiatiefjes zoals de afspraak van flatgenoten voor een dagelijks 'brievenbuscontact', maar ook om grotere activiteiten, zoals het van de grond tillen van een speelplek door allochtone vrouwen of het opzetten van een bruisend trefpunt voor senioren. Wij willen dit soort acties omarmen en ondersteunen.

Dat vraagt om vertrouwen in burgers en een open houding tegenover burgerinitiatief. Ons vertrouwen zal zich vertalen in ruimte geven en durven loslaten, oftewel flexibiliteit bij het meegeven van beleidsregels en subsidievoorwaarden. Onze open houding moet zich kenmerken door goed luisteren, meedenken, creativiteit en een 'kan wel'-cultuur.

Naast het al bestaande buurtbudget stellen we in 2008 en 2009 jaarlijks € 125.000,- beschikbaar om burgerinitiatieven ook in financiële zin te ondersteunen.

Vrijwilligerswerk is onmisbaar. Veel activiteiten in onze stad zouden spaak lopen zonder de 25.000 enthousiaste Amersfoorters die hun hart, ziel en vrije tijd steken in sport of speeltuinen, politieke of culturele activiteiten, het verzorgen van zieken of gehandicapten.

Wij rekenen op de waardevolle vrijwillige inzet van onze stadsgenoten. In ruil daarvoor mogen zij ondersteuning verwachten vanuit gemeente en professionele organisaties. Wij blijven het vrijwilligerswerk faciliteren via het Vrijwilligerssteunpunt en zetten in op het verbeteren van de dienstverlening aan vrijwilligers. Daarnaast gaan we senioren en allochtonen uitdagen om als vrijwilliger hun kennis en capaciteiten in te zetten.

Daar waar vrijwilligers aanvullende activiteiten verrichten aan die van beroepskrachten (bijvoorbeeld bij de Buitenkasten) of bij vrijwilligers die mensen individueel ondersteunen (bijvoorbeeld de seniorenwegwijzers), is een zorgvuldige afweging van taken en positie vereist en zijn begeleiding en scholing basisvoorwaarden.

Naast het grote aantal mensen dat zich uit eigen beweging actief inzet, zijn er ook Amersfoorters die nu nog aan de zijlijn staan. Een onwenselijke situatie. Wij willen deze mensen bewegen om ook actief te participeren in onze samenleving. Dit kan in de vorm van bijvoorbeeld vrijwilligerswerk of mantelzorg of in de vorm van betaalde arbeid. Eerder bood de gemeente op grond van de Wet Werk en Bijstand (WWB) vooral ondersteuning aan mensen met een bijstandsuitkering. Naast mensen met een uitkering, zijn er ook mensen zonder uitkering die 'aan de kant staan' en die mogelijk wel op enigerlei wijze kunnen participeren in de samenleving. De komende periode intensiveren wij de ondersteuning van mensen zonder uitkering (de zogenaamde 'nug'gers). Mensen zonder uitkering worden niet verplicht betaalde arbeid of bijvoorbeeld vrijwilligerswerk te verrichten. We bieden individuen keuzemogelijkheden om een actieve bijdrage aan de samenleving te leveren. We leveren individueel maatwerk en denken met mensen mee over hun mogelijkheden.

2. De samenhang in de wijk vergroten

Binnen deze opgave gaat het om:

- Ruimte voor ontmoeting: het bieden van accommodaties en inzet van het wijkwelzijnswerk.
- Bundelen van krachten in de buurt.

Het vergroten van de betrokkenheid in een samenleving is een gezamenlijke opgave voor burgers, maatschappelijke organisaties en overheid. Als gemeentebestuur willen we zorgen voor de juiste omstandigheden (sociale en fysieke infrastructuur) waarin samenhang kan gedijen.

We zijn tevreden als mensen elkaar durven aanspreken, elkaar kennen en wat voor elkaar kunnen en willen betekenen. Dat kunnen we moeilijk meten, want samenhang hoeft zich niet per se te uiten in een buurtfeest of schoonmaakactie. Het zit hem ook in het alledaagse: de dokter bellen voor de zieke buurman, of elkaar groeten op straat. Randvoorwaarden voor samenhang vinden wij in het bieden van ruimte voor ontmoeting. Het gaat om het letterlijk bieden van accommodatie en plekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, maar ook om het geven van ondersteuning bij het organiseren van buurtactiviteiten.

We willen in elke wijk een toegankelijk voorzieningenniveau dat aansluit bij de wensen van de inwoners. Wij maken onderscheid in een basisvoorziening voor wijken waar bewoners zelf al veel ondernemen en een plusvoorziening voor die wijken waarin mensen een duwtje in de rug nodig hebben om tot actie over te gaan.

De basis- en plusvoorzieningen bieden we aan in wijkcentra, ABC-scholen of ouderensteunpunten, maar we betrekken ook kerken, moskeeën en sportaccommodaties bij het creëren van ruimte voor ontmoeting. Amersfoort telt elf wijkcentra. Uit een inventarisatie blijkt dat het gebruik hiervan niet optimaal is. Wij gaan ze daarom heroverwegen en grijpen de kans om te bezien of en hoe de centra beter kunnen aansluiten op ontwikkelingen en andere voorzieningen in de wijk.

In iedere wijk is zowel bij inwoners als bij professionals veel kennis en ervaring aanwezig. We gaan deze krachten bundelen door samenwerking en netwerkvorming te bevorderen. We maken hierover afspraken met de door ons gesubsidieerde instellingen en we gaan experimenteren met 'coalitievorming'. Dat betekent dat we organisaties uitdagen om gezamenlijk oplossingen te bedenken en kansen te creëren. We prijzen ons gelukkig met de verschillende bewonersgroepen die in Amersfoort actief zijn om de leefbaarheid in de wijk te vergroten. Zij verdienen waardering en ondersteuning vanuit de gemeente.

3. Mensen langer in hun eigen omgeving laten wonen

Binnen deze opgave gaat het om:

- Bevorderen van de zelfredzaamheid.
- Stimuleren van participatie en het tegengaan van sociaal isolement.

'Oost, west, thuis best' en *'My home is my castle.'*

Ieder mens woont het liefst in zijn eigen vertrouwde huis. Wij willen er aan bijdragen dat in de hele stad mensen, indien gewenst en verantwoord, zo lang mogelijk in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen, ook als hulp of zorg nodig wordt. Dit betekent dat we inzetten op het bevorderen van zelfredzaamheid en het voorkomen van sociaal isolement.

Om sociaal isolement tegen te gaan bieden we, bijvoorbeeld via de ouderensteunpunten, activiteiten gericht op participatie en ontmoeting. Wij staan een wijkgerichte doorontwikkeling van deze steunpunten voor. Om de zelfredzaamheid te bevorderen zorgen we voor toegankelijke en gebundelde informatie en adviezen op stedelijk- en wijkniveau. We zorgen voor goede ondersteuning van mantelzorgers, aanvullende ondersteuning voor specifieke doelgroepen zoals allochtone ouderen of dementerenden, een toegankelijke woonomgeving en voldoende aanpasbare, levensloopbestendige woningen.

In een aantal wijken ontwikkelen we een woonservicegebied. In zo'n gebied is, meer dan in andere buurten, een afgestemd aanbod van voorzieningen die het mogelijke maken dat mensen met fysieke, verstandelijke of psychische beperkingen zelfstandig in hun eigen vertrouwde omgeving kunnen (blijven) wonen. Dit stelt eisen aan huizen, woonomgeving en beschikbaarheid van zorg- en welzijnsvoorzieningen. Bij de ontwikkeling van de woonservicegebieden kijken we naar de leeftijdsopbouw van de wijk, de sociaal economische situatie, de kansen die ruimtelijke ontwikkelingen bieden en naar de aan- of afwezigheid van voorzieningen.

Op basis van deze criteria geven we prioriteit aan de wijken Vermeer-/Leusder-/Bergkwartier, Schothorst, Liendert, Randenbroek/Schuilenburg, Soesterkwartier, Hoogland en Zielhorst. We maken waar mogelijk gebruik van bestaande voorzieningen en gebouwen, zoals verpleeg- en verzorgingshuizen en wijkcentra. In sommige wijken, bijvoorbeeld de Amersfoort Vernieuwt-wijken, zijn deze ontwikkelingen al in gang gezet.

4. Een vangnet bieden aan specifieke doelgroepen

Binnen deze opgave gaat het om:

- Bieden van individuele voorzieningen of hulp.
- Ondersteunen van vrijwillige hulp aan huis.
- Vergroten bereik inkomensondersteunende regelingen.
- Bieden van crisisopvang, dagopvang en nachtopvang.

We willen dat Amersfoorters zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en meedoen aan de samenleving, ook als zij een handicap of psychische beperking hebben. Als iemand hulp nodig heeft, moet hij in principe eerst proberen om zelf ondersteuning in zijn omgeving te regelen. Maar als dat niet kan, dan biedt de gemeente een vangnet. We maken dit mogelijk door professionele individuele hulp en voorzieningen te bieden, maar ook door het ondersteunen van vrijwillige hulp aan huis. De voorzieningen die we op grond van de Wmo bieden, zorgen er voor dat ook mensen met een beperking een huishouden kunnen voeren, zich in en om hun woning kunnen verplaatsen en gebruik kunnen maken van lokaal vervoer. Waar mogelijk bieden we ondersteuning via algemene voorzieningen. Wanneer dat niet volstaat bieden we hulp op maat. We verstrekken hulp bij het huishouden, verplaatsingsmiddelen zoals rolstoelen, vervoers- en woonvoorzieningen en hulpmiddelen voor aangepast sporten. Voorwaarden en regels voor de individuele Wmo-voorzieningen zijn verder uitgewerkt in de verordening, het verstrekkingenboek en het besluit individuele Wmo-voorzieningen.

Vrijwillige hulp aan huis is maatschappelijke ondersteuning bij uitstek. Door de inzet van vrijwilligers kunnen mensen langer in hun eigen omgeving blijven wonen en wordt de vraag naar professionele hulp ontlast. Het is natuurlijk niet de bedoeling dat deze intensieve vorm van vrijwilligerswerk in de plaats komt van de professionele hulp. Het is echter een waardevolle aanvulling hierop, die voorziet in een behoefte aan informele zorg. We ondersteunen het Vrijwilligerssteunpunt bij het zoeken naar nieuwe, op de praktijk toegesneden vormen van vrijwillige hulp aan huis en naar mogelijke samenwerkingspartners in de wijk.

Er is een groep Amersfoorters die moet rondkomen van een laag inkomen. Voor hen is een of andere vorm van inkomensondersteuning van groot belang om te kunnen participeren in de samenleving. We bieden reeds een breed scala aan inkomensondersteunende maatregelen, variërend van de Amersfoort Plustoeslag voor 65+ers, aanvulling op een onvolledig AOW tot de regeling Kwijtschelding gemeentelijke belastingen. Niet iedereen die hier recht op heeft maakt gebruik van deze regelingen. Om het bereik van deze regelingen te vergroten gaan we verschillende gegevensbestanden aan elkaar koppelen, zodat mensen direct benaderd kunnen worden met de regelingen waar ze recht op hebben.

Sommige mensen zijn door een combinatie van problemen zoals schulden, psychosociale problematiek, verslaving en het ontbreken van werk en een sociaal netwerk (tijdelijk) niet meer in staat zelfstandig te wonen. In eerste instantie proberen we mensen met intensieve begeleiding hun woning te laten behouden. Mocht dit niet langer gaan dan bieden we een vangnet door opvang en begeleiding in de vorm van een crisisopvang, een dag- en nachtopvang.

Tenslotte, hoe we als gemeente de maatschappelijke ondersteuning samen met andere willen organiseren is neergelegd in hoofdstuk 7 van het beleidskader Wmo. In dit hoofdstuk is ook de financiële paragraaf opgenomen.

Inleiding

We stimuleren een betrokken en sociale samenleving. Een stad waarin alle Amersfoorters, ongeacht een mogelijke beperking, handicap of achtergrond, op gelijkwaardige wijze kunnen meedoen. Een stad waarin mensen op elkaar en wanneer nodig, op de overheid kunnen rekenen. Iedereen doet mee en iedereen is nodig!

"In een wijk dreigt het probleem van vereenzaming van veel zelfstandig wonende ouderen..."

Mevrouw Pieterse verzorgt al jarenlang haar partner. Ze zou zo graag eens af en toe iets anders doen of gewoon uitrusten...

In een nieuwe Amersfoortse wijk vinden inwoners dat men zo anoniem langs elkaar heen leeft...

De gemeente heeft tijdelijk een project gefinancierd waarbij een wijkopbouwwerker burgerinitiatieven ondersteunde. Nu dit project is afgerond bloeden de burgerinitiatieven langzaam dood...

Senioren willen graag in hun wijk blijven wonen, ook als ze lichamelijke klachten krijgen. De huidige woning is daarvoor niet geschikt..."

Over deze vraagstukken hebben we inspirerende gesprekken gevoerd met burgers, cliënten, organisaties en vrijwilligers van Amersfoort. Vragen met betrekking tot maatschappelijke ondersteuning. Vragen die de breedte van dit beleidskader goed aangeven. Vragen die in twaalf wijkgesprekken misschien niet altijd concreet werden beantwoord maar die wel het gesprek over oplossingsrichtingen stimuleerde. In de gesprekken stond elke keer weer de vraag centraal: wie is wanneer aan zet? De gemeente? Maatschappelijke organisaties? Of de mensen zelf?

Dit beleidskader geeft invulling aan het beleid 'Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)' van de gemeente Amersfoort. Om tot dit beleidskader te komen hebben we een intensief traject doorlopen. In 12 wijkgesprekken spraken we in totaal met meer dan 600 mensen. We stelden een Begeleidingscommissie en Wmo-adviesraad in om ons over het beleidskader te adviseren. Daarnaast voerden we gesprekken met vrijwilligers, mantelzorgers, instellingen, organisaties, belangenverenigingen en adviesraden. Kortom, een dynamisch, waardevol en interactief proces.

Dit proces is nooit afgerond. Het beleidskader ligt er voor vier jaar (2008-2011) en mag niet vastroesten. We blijven op een interactieve wijze werken aan de uitwerking, monitoring en bijstelling van dit kader. Zoals de rapportage van de wijkgesprekken de titel 'over parels en diamanten' meekreeg, moet dit beleidskader worden beschouwd als een groeidiamant. Deze wordt mooier en waardevoller naarmate hij in de tijd fijn en zorgvuldig wordt geslepen.

De invoering van de Wmo is een goede aanleiding om ons beleid op het gebied van maatschappelijke ondersteuning tegen het licht te houden. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het welzijnsbeleid, seniorenbeleid of vrijwilligersbeleid. Wij willen omstandigheden creëren waardoor iedereen naar vermogen meedoet aan de samenleving of zorgt dat anderen dat kunnen. Dit is niet nieuw. Gemeente, inwoners, maatschappelijke organisaties en verenigingen doen al veel op het gebied van maatschappelijke ondersteuning. Dit is in de vele gesprekken erg duidelijk geworden. Het is zaak dit te koesteren, te benutten en waar mogelijk te verbreden of te verdiepen. Wij gaan de uitdaging aan om de activiteiten - sterker dan in het verleden - op elkaar af te stemmen. Dit beleidskader geeft hier richting aan.

Wij schrijven bewust 'richting geven'. Dit betekent dat we op punten niet altijd kant en klare oplossingen aandragen. Waar mogelijk geven we aan wat we willen bereiken en wat we daar concreet voor doen, maar voor sommige onderwerpen is meer tijd nodig om in samenwerking met partners de diamant te slijpen.

De opbouw van het beleidskader

Vier opgaven

In de Wmo staan negen prestatievelden¹ centraal. Dit zijn de gebieden waarop de gemeente actief moet zijn en waar zij aandacht aan moet geven. Wij hebben dit samengebracht in vier opgaven die wat ons betreft de kern van de wet samenvatten:

1. mensen uitdagen meer zelf initiatief te nemen
2. samenhang in de wijk vergroten
3. mensen langer in hun omgeving laten wonen
4. een vangnet bieden aan specifieke doelgroepen

Dit beleidskader is, zoals besproken met de gemeenteraad², opgebouwd aan de hand van deze opgaven die met elkaar samenhangen. Zo vergroot bijvoorbeeld initiatief de samenhang in de wijk en vice versa en kunnen mensen langer in hun eigen omgeving blijven wonen als die omgeving een bepaalde samenhang kent.

Samenhang opgaven en de 'overige' prestatievelden

Niet alle prestatievelden uit de wet vindt u terug in de vier opgaven. Wij beperken dit beleidskader tot ons zogenoemde kernbeleid³. Het kernbeleid beperkt zich tot de prestatievelden 1 en 3 t/m 6. Dit betekent overigens niet dat we op de overige prestatievelden geen beleid hebben. Dit beleid is naar ons idee al 'Wmo-proof'. We hebben er daarom voor gekozen dit niet opnieuw te ontwikkelen. Het beleid voor de andere prestatievelden is beschreven in aparte beleidsnota's. Uiteraard streven wij er naar dit 'overig' beleid in samenhang met het Wmo-beleid te bezien.

Het Amersfoortse jeugdbeleid, wat is gevat in *Amersfoort Jong*, kent vijf programma's. De programma's jeugd in huis; jeugd op straat; jeugd op een club; jeugd op school en jeugd aan het werk. Deze programma's hebben verschillende raakvlakken met de vier Wmo opgaven en de Wmo prestatievelden.

Wat voorbeelden van samenhang met Amersfoort Jong en het beleidskader Wmo:

- Jeugd op Straat heeft een duidelijke relatie met prestatieveld 1 en de opgave 'samenhang in de wijk'.
- Jeugd aan het Werk sluit bijvoorbeeld goed aan bij de opgave 'mensen uitdagen meer initiatief te nemen'.
- We betrekken de ontwikkeling van ABC-scholen bij het heroverwegen van onze wijkcentra.
- Jong Centraal zorgt er voor dat taken op het gebied van opvoeden, preventieve gezondheidszorg en bescherming gebundeld worden. Een mooi voorbeeld van het bevorderen van samenhang en netwerkvorming zoals we ook beogen met het Wmo beleidskader.

¹ De prestatievelden zijn:

1. het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten;
2. op preventie gerichte ondersteuning bieden aan jongeren met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden;
3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;
4. het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers;
5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem;
6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;
7. maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en huiselijk geweld
8. het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen
9. het bevorderen van verslavingsbeleid.

² Peiling dd 19 juni 2007

³ De keus om het beleidskader te beperken tot zgn. kernbeleid hebben wij besproken met de gemeenteraad in de Ronde van 17 oktober 2006.

Prestatieveld 2: Amersfoort Jong

Amersfoort telt 42.000 jongeren onder de 24 jaar. Dat is maar liefst 31% van de bevolking. Met de uitbreiding van de stad zal het aantal kinderen en jongeren verder toenemen. Voor de jeugd is het belangrijk zich te kunnen ontwikkelen. In huis, op straat, bij een club, op school en wanneer zij er aan toe zijn, op het werk. We hebben daarom vijf programma's opgesteld waarbinnen het jeugdbeleid de komende vier jaren wordt ingevuld.

Aan de programma's zijn tien blikvangers gekoppeld met concrete doelstellingen (zie ook bijlage 1a)

Jeugd op school: Meer kans met een diploma

1. Meer jongeren met een startkwalificatie
2. ABC-scholen in heel Amersfoort

Jeugd op straat: Investeren in een prettig straatklimaat

3. Meer en betere speel/buitenruimte
4. Jongeren brengen meer dan overlast

Jeugd op een club: Jongeren in beweging

5. Sport ook in de buurt
6. Cultuur: ook voor jou
7. Jongerenparticipatie: ook bij *Amersfoort Jong*

Jeugd aan het werk: Jeugdwerkloosheid kan niet!

8. Jongeren zijn aan het werk of volgen een opleiding
9. Stageplekken en leerwerkplekken: toegankelijk, breed en genoeg

Jeugd in huis: Opvoeden doe je samen!

10. Jong Centraal: bekend, bereikbaar en gewaardeerd.
11. Betere samenwerking en afstemming tussen organisaties en instellingen

Ons beleid met betrekking tot de prestatievelden maatschappelijke opvang (7), Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (8) en verslavingsbeleid (9) zijn omschreven in de nota *Zorg onder Dak*. Dit beleid sluit aan bij de Wmo-opgave 'het bieden van een vangnet aan specifieke doelgroepen'. Dit omschrijven wij verder in hoofdstuk 6.4

Prestatievelden 7, 8 en 9 'Zorg onder Dak'

Speerpunten:

1. Terugdringen huisuitzettingen
 - Beperken instroom
2. Opzetten stedelijk OGGZ platform en uitwerking van OGGZ regiovisie met de betrokken gemeenten: verbeteren registratie en methodiek in de keten van zorg- en maatschappelijke dienstverlening
 - Verbeteren opvang
3. Uitbreiding van zorgvoorzieningen binnen de maatschappelijke opvang en verslavingszorg, meer maatwerk voor verschillende doelgroepen. Dagactiviteiten ontwikkelen.
 - Verbetering opvang en diversiteit van voorzieningen

Een overzicht van relevante beleidsnota's evenals een overzicht van het beleid in relatie tot de prestatievelden en de verhouding van de opgaven tot de prestatievelden treft u aan in bijlage 1.

Leeswijzer

U leest het beleidskader als volgt.

Na deze inleiding beschrijven wij in hoofdstuk 2 onze kijk op de Wmo. In de hoofdstukken 3 tot en met 6 worden achtereenvolgens de 4 opgaven beschreven: waar gaat het in de opgaven om en wat gaan we doen? We beschrijven in hoofdstuk 7 hoe we dit gaan doen: hoe organiseren we het, met wie en wat mag het kosten.

Onze kijk op de Wmo

Het principe 'iedereen doet mee' is niet nieuw in Amersfoort. Ons beleid is voor een groot deel al gericht op verantwoordelijkheid, meedoen en participatie. We doen al veel aan maatschappelijke ondersteuning. Dus er verandert eigenlijk niks? Jawel, de uitdaging is om de activiteiten - sterker dan in het verleden - wijk- en vraaggericht op elkaar af te stemmen. Wij pakken de kans om meer samenhang te creëren. Maar de gemeente is niet exclusief verantwoordelijk voor de oplossing van maatschappelijke vraagstukken. Wij zijn daarvoor afhankelijk van anderen.

Ons beleid is voor een groot deel al gericht op 'meedoen':

Doelstelling nota 'Samen leven in Welzijn':
Bevorderen maatschappelijke participatie en het stimuleren en ondersteunen van initiatieven uit de samenleving

Doelstelling nota integratie 'Bouwen aan binding':
Bevorderen van actief burgerschap.

Doelstelling nota: 'Werk in uitvoering':
Het vergroten van betrokkenheid van bewoners bij hun leefomgeving en hen stimuleren daaraan vanuit hun eigen verantwoordelijkheid vorm te geven.

Doelstelling 'Woonvisie Amersfoort':
Iedereen moet zo lang mogelijk in de eigen wijk kunnen blijven wonen, ook als verzorging of een zorgwoning nodig wordt.

Doelstelling nota 'Vervolgaanpak verder bouwen op ons sociaal cement':
Creëren van goede basisvoorzieningen voor vrijwilligerswerk en het stimuleren en faciliteren van vrijwilligerswerk.

Doelstelling nota 'Vitaal seniorenbeleid heeft de toekomst':
Voorkomen en tegengaan van sociaal isolement en het bieden van een samenhangend aanbod in welzijn, zorg en wonen.

Doelstelling nota Werk en Inkomen 'Doen wat je kunt':
Voorkomen van langdurige uitkeringsafhankelijkheid en het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie van uitkeringsgerechtigden en overige minima.

Voor ons is een actieve samenleving gebouwd op solidariteit waarbij burgers zorgen voor zichzelf en hun omgeving. Zij worden hierbij ondersteund door de gemeente. We bieden een vangnet aan mensen die het zelf echt niet redden. De actieve samenleving kent immers grenzen. Soms dienen burgers tijdelijk of permanent, geheel of gedeeltelijk hulp te krijgen. In die gevallen is een sterke, sturende rol van de gemeente meer passend. Tegelijkertijd is de burger ook coproducent van maatschappelijke ondersteuning. Waar mogelijk kan meer initiatief worden gelegd bij burgers en hun verbanden. Zoals gezegd, er zijn al veel goede initiatieven. Als we daadwerkelijk een beroep hierop willen doen, vraagt dit wat van onze eigen bestuurscultuur. Hierin staat centraal dat we:

- niet teveel zelf willen bepalen;
- burgers ondersteunen in het zelf maken van keuzes;
- positief meewerken aan initiatieven;
- niet alleen de belemmeringen zien, maar vooral de kansen.

We doen dit bijvoorbeeld door middel van het ondersteunen van vrijwilligerswerk, het creëren van vanzelfsprekende ontmoetingsruimten (bijvoorbeeld openbare ruimtes en ABC-scholen) en het bieden van ruimte aan burgerinitiatief.

De Wmo kent een spanning. Deze spanning uit zich in het feit dat er enerzijds sprake is van het nemen van eigen verantwoordelijkheid door inwoners van de gemeente Amersfoort (zelf doen). Anderzijds zijn er ook inwoners die - om wat voor reden dan ook - niet in staat zijn tot het nemen van die eigen verantwoordelijkheid (ondersteunen). Wat moet en kan de rol van de gemeente zijn om burgers in staat te stellen 'dingen zelf te doen' en tegelijkertijd burgers te ondersteunen?

Door te investeren in een passende sociale en fysieke infrastructuur ontstaat een basis voor het vergroten van probleemoplossend vermogen. We bieden een degelijke basisinfrastructuur waar we bestaand initiatief benutten en burgers in staat stellen om zichzelf (weer) te ontwikkelen tot actieve en zelfstandige burgers. We organiseren geen samenhang. Wel zorgen we voor omstandigheden - een infrastructuur - waarin samenhang kan gedijen. Hiermee voorkómen we dat teveel burgers een beroep moeten doen op dure voorzieningen uit het lokale stelsel. Alleen zo zullen voorzieningen, zoals de hulp bij het huishouden, ook in de toekomst toegankelijk kunnen blijven voor de 'meest kwetsbaren'.

Wij hanteren hierbij de volgende uitgangspunten:

Wederkerigheid

De Wmo is een wet die verantwoordelijkheid legt bij ons als gemeente maar nadrukkelijk ook bij burgers en haar omgeving. Iedere burger neemt naar vermogen deel aan de samenleving of zorgt er voor dat anderen dat kunnen. Burgers tonen (mede)verantwoordelijkheid naar zichzelf en naar anderen. Zij staan hierin zeker niet alleen. Wij zien het als onze taak de actieve samenleving goed te faciliteren. Dit doen we door middel van het aanbieden van een passende sociale en fysieke infrastructuur op het niveau van de buurt, wijk en stad (voorzieningen, activiteiten, netwerken).

Vraaggerichtheid

De vraag van de burger is het vertrekpunt voor ons beleid. Wij moeten inzicht krijgen in deze vraag om het aanbod in de stad daar op toe te kunnen spitsen. Het gaat hierbij zowel om de vraag hoe mogelijkheden te benutten als om de vraag hoe om te gaan met beperkingen. Overigens kan het niet zo zijn dat wij aan elke vraag van de burger gehoor geven. Het is niet altijd: 'u vraagt en wij draaien'. Vanuit onze rol als behartiger van het algemene belang, is het onze plicht om de behoeften, wensen en ideeën van burgers te toetsen aan nationale, provinciale en gemeentelijke inhoudelijke, sectorale en financiële kaders.

Wijkgerichtheid

De vraag wordt gesteld, herkend en beantwoord in de belevingswereld van de burger: de straat, buurt of wijk. Wij zien wijk- en gebiedsgericht werken als een belangrijke randvoorwaarde om de vraag én het antwoord op deze vraag boven tafel te krijgen. We willen hierbij nadrukkelijker samen optrekken met de corporaties en ook zullen we de professionele organisaties op het gebied van maatschappelijke ondersteuning en zorg vragen (meer) wijkgericht te werken. Overigens betekent dit niet dat stedelijke kaders en voorzieningen over boord gegooid kunnen worden. Naast een wijkgericht aanbod blijven er natuurlijk onderwerpen waarbij een stedelijke of regionale benadering noodzakelijk is (woningtoewijzing, zorgtoewijzing, verslavingszorg etc.). Daarnaast zullen stedelijke kaders blijven gelden waarbinnen wijkbenaderingen mogelijk zijn.

Het Amersfoortse Wmo-beleid biedt kansen om meer samenhang te creëren en activiteiten beter op elkaar af te stemmen. We hebben daarin als burgers, maatschappelijke organisaties en overheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Samen maken we de stad. Daar waar hulpbehoevende burgers geen beroep kunnen doen op hun omgeving, biedt de Wmo ondersteuning. Ook zorgen we vanuit het Wmo-beleid voor een goede basis, dat wil zeggen een adequate (fysieke en sociale) infrastructuur in de wijken, die aansluit op de mogelijkheden en behoeften van burgers.

Samengevat:

Het Wmo-beleid in Amersfoort:

- gaat uit van verantwoordelijkheid van burgers, maatschappelijke organisaties en de gemeente;
- biedt een basisinfrastructuur waarop probleemoplossend vermogen, initiatief en samenhang beter kunnen gedijen;
- biedt kansen om samenhang te creëren en activiteiten beter op elkaar af te stemmen;
- sluit aan op de mogelijkheden en behoeften van burgers;
- zorgt voor ondersteuning waar nodig.

De Opgaven

Mensen uitdagen meer zelf initiatief te nemen

We willen de positieve energie in wijken beter benutten, door het openstaan voor en stimuleren en ondersteunen van bewonersinitiatieven. Wij vinden vrijwilligerswerk onmisbaar in een betrokken samenleving. Wij rekenen op de inzet van vrijwilligers. In ruil daarvoor mogen zij ondersteuning verwachten vanuit gemeente en organisaties, die aansluit bij hun wensen en behoeften. Naast het grote aantal mensen dat zich uit eigen beweging actief inzet, zijn er ook Amersfoorters, die nu nog aan de zijlijn staan. Een onwenselijke situatie. Wij willen deze groep bewegen om ook actief te participeren in onze samenleving.

Binnen deze opgave gaat het om:

- openstaan voor initiatief: het stimuleren en ondersteunen van bewonersinitiatieven (§ 3.1)
- ondersteunen van vrijwilligerswerk (§ 3.2)
- het activeren van mensen die nu nog aan de zijlijn staan (§ 3.3)

Voor ons is een actieve samenleving gebouwd op solidariteit waarbij mensen zorgen voor zichzelf en hun omgeving. Dit is zowel vanuit sociaal als economisch oogpunt van belang. Er zijn al veel goede initiatieven in de stad. Tegelijkertijd zijn er om wat voor reden dan ook mensen die minder in staat zijn 'mee te doen'. Soms dienen mensen geheel of gedeeltelijk hulp te krijgen. De kern van onze aanpak is het openstaan voor mensen met initiatief en tegelijkertijd ondersteuning bieden daar waar initiatief minder makkelijk wordt genomen.

3.1 Openstaan voor initiatief: het stimuleren en ondersteunen van bewonersinitiatieven

Onze aanpak gaat uit van de aanwezige, positieve energie en bestaande of nieuwe initiatieven. We willen dit beter benutten, omarmen en tegelijkertijd niet doodknuffelen. Dit vraagt om 'fingerspitzengefühl.' Enerzijds initiatief verder helpen en faciliteren zodat dit wordt benut en niet weglekt. Anderzijds initiatief niet overnemen en institutionaliseren waardoor het al snel niet meer van de burgers maar van de instituties is. Burgerinitiatief is dus niet louter en alleen een verantwoordelijkheid van burgers zelf. Het vraagt ook wat van de gemeente en maatschappelijke instellingen.

Openstaan voor initiatief vraagt wat van onze bestuurscultuur.

Een beroep doen op de eigen verantwoordelijkheid van burgers vraagt om vertrouwen in burgers en hun mogelijkheden om zelf initiatieven te nemen. Dit vertrouwen moet zich vertalen in het ruimte geven en faciliteren van initiatieven. Vertrouwen geven betekent durven loslaten, oftewel: flexibiliteit bij het meegeven van beleidsregels en subsidievoorwaarden.

Met oog voor het alledaagse hebben wij ten opzichte van initiatief een houding die wordt gekenmerkt door meedenkendheid, creativiteit en openheid. We bieden letterlijk en figuurlijk ruimte. Hoe, dat werken we uit in hoofdstuk 4.

'Is de gemeente wel echt klaar om ruimte aan burgerinitiatief te geven? ... Hoe serieus neem je burgerinitiatief? Dit vergt een 180 graden draai. (Wmo-bijeenkomst vrijwilligers)

Een voorbeeld van verschillende culturen:

Een man komt met een idee bij de gemeente. Hij vraagt hulp bij de uitwerking. Mogelijke reacties:

Uw betrokkenheid bij de gemeente is bijzonder. Echter, daar het hier gaat om een particulier initiatief is de gemeente op dit moment niet de aangewezen instantie om hulp te bieden bij het oplossen van de problemen die u tegenkomt bij het uitwerken van uw idee.

Of:

Het lijkt erop dat uw vragen vooral gaan over de eisen die aan beginnende ondernemers gesteld worden. U kunt daarover met de Kamer van Koophandel contact opnemen.

Of:

Het klinkt als een erg leuk initiatief waar u mee bezig bent. Ik weet zo ook niet wat je allemaal tegen zult komen bij de uitwerking van dit plan. Het lijkt mij het beste, dat we een keer een afspraak maken, zodat we het plan kunnen doorspreken en wellicht tot goede ideeën en suggesties komen.

3.1.1 Wat gaan we doen?

Wij zetten verschillende instrumenten in om initiatief te stimuleren en te ondersteunen, die ons inziens recht doen aan de aanwezige energie in wijken. Zij bundelen krachten en versterken de samenwerking tussen burgers, organisaties en gemeente.

De inzet van professionele netwerkers in de wijk.

Wij staan als gemeente open voor ideeën en plannen van burgers en vragen dit ook aan de door ons gesubsidieerde organisaties. Dit vraagt om flexibiliteit. Om goed te kunnen inspringen op problemen, initiatieven en vragen vanuit de wijk moeten subsidieafspraken ruimte laten voor flexibele inzet van bijvoorbeeld het wijkwelzijnswerk, het ouderenwelzijnswerk of het Vrijwilligerssteunpunt.

De organisaties moeten op een flexibele wijze een verbindende rol spelen in de wijken. Zij zijn niet zozeer initiator van initiatieven, maar vooral een katalysator die mensen en partijen bij elkaar brengt. De rol van de ondersteunende organisaties is gericht op het coachen van bewoners, zodanig dat zij in staat zijn zelf actie te nemen.

Het opbouwwerk in haar nieuwe rol geeft een duwtje aan initiatief waar nodig, legt verbindingen tussen organisaties onderling, tussen organisaties en bewoners en tussen initiatieven en de gemeente. De opbouwwerker is daarmee een netwerker pur sang.

Niet altijd nemen bewoners vanzelf het voortouw. Zeker in prioriteitswijken moeten we mensen aanzetten tot actie. Dit vraagt om een meer pro-actieve houding van ondersteunende organisaties als het Vrijwilligerssteunpunt of het wijkwelzijnswerk. Hoe we dit doen werken we verder uit in paragraaf 4.1.

Inzet buurtbudget

Een initiatief is vaak geholpen met een open houding en wat ondersteuning. Soms is dat niet genoeg en is er hulp in financiële zin nodig. We stellen hier jaarlijks geld voor beschikbaar: het buurtbudget. Met dit budget bevorderen we aan de ene kant activiteiten die de leefbaarheid vergroten. Aan de andere kant willen we zo de betrokkenheid en initiatieven van bewoners stimuleren. We geven bewoners een belangrijke rol bij het werven, prioriteren en uitvoeren van de buurtbudgetaanvragen.

Voorbeeld inzet buurtbudget: Het veldje tussen de Van Almonde- en Van Nesstraat lag er jarenlang wat verlaten en verloederd bij. Op initiatief van een aantal allochtone vrouwen uit de omgeving en met geld uit het buurtbudget kwam er een mooie speelplek van de grond. De keuze van de toestellen en de inrichting ging in nauw overleg met de initiatiefnemers. Inmiddels is het een gezellige plek. Voor de kinderen om lekker te spelen en voor de moeders om genoeglijk te zitten en bij te praten.

Voorbeeld van burgerinitiatief:

In 2005 hebben senioren op de Berg de handen ineengeslagen en gezocht naar een plek waar zij elkaar kunnen ontmoeten. De Amerberg bleek bereid om ruimte beschikbaar te stellen. Met ondersteuning van het Ontwikkelteam Welzijn Ouderen ontstond het Trefpunt Senioren Bergkwartier. Inmiddels is het Trefpunt een levendig gebeuren waar senioren elkaar ontmoeten, voordrachten organiseren, activiteiten ondernemen en onderzoeken wat zij nog meer voor elkaar kunnen betekenen. Ideeën en initiatieven zijn afkomstig van de bewoners zelf. Het Ontwikkelteam helpt mee de mogelijkheden te onderzoeken en organiseren.

Budget burgerinitiatief

Het buurtbudget wordt met name kleinschalig en vaak kortlopend ingezet. Het buurtbudget is vaak niet genoeg om burgerinitiatief structureel goed van de grond te krijgen. We investeren daarom ook in de omstandigheden waardoor initiatieven beter kunnen gedijen. We stellen hier in 2008 en 2009 jaarlijks € 125.000 voor beschikbaar. De besteding van dit budget en de relatie tot het buurtbudget en overige beschikbare middelen voor wijkontwikkeling, werken wij verder uit.

Uitbreiding Trefpunten voor senioren

Een initiatief als Het Trefpunt Senioren Bergkwartier (zie voorbeeld in de kantlijn) sluit naadloos aan bij hetgeen in de wijkgesprekken naar voren is gekomen over het faciliteren van bewonersinitiatieven. We gaan het aantal trefpunten uitbreiden naar wijken waar er behoefte is aan een trefpunt zoals het Vermeer-/Leusderkwartier, Hoogland en Nieuwland. Senioren kunnen gebruik maken van de wijkcentra aldaar. Bestaande verenigingen en organisaties in deze wijken worden erbij betrokken.

In Vathorst gaat in 2007 De Buurtkamer voor senioren van start, een nieuw initiatief om senioren in Vathorst uit te nodigen om activiteiten te ontwikkelen in en voor hun wijk. Na twee jaar professionele ondersteuning wordt De Buurtkamer volledig overgenomen door de senioren in de wijk zelf. De lessen gebruiken we bij het opzetten van vergelijkbare initiatieven op andere plaatsen in de stad.

Specifieke aandacht voor mensen met een beperking

Mensen met verstandelijke, psychische en lichamelijke beperkingen wonen steeds meer in de wijk. In sommige gevallen is kans op vereenzaming groot. Dit kan voorkomen worden door ze nadrukkelijk te betrekken bij buurtinitiatieven. Waar mogelijk gaan we bovengenoemde instrumenten meer inzetten voor deze doelgroep. Dit kan bijvoorbeeld door initiatieven waar mensen met beperkingen bij zijn betrokken, extra te faciliteren.

3.2 Het ondersteunen van vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk is onmisbaar. Veel activiteiten zouden niet kunnen worden uitgevoerd als er geen vrijwilligers bij betrokken zijn. Denk aan sport, speeltuinen, politiek of culturele activiteiten, maar ook aan het ondersteunen van zieken en mensen met een beperking thuis of in instellingen.

Veel Amersfoorters zijn actief als vrijwilliger. Dat is een groot goed in een stad met relatief veel (jonge) tweeverdieners. Wij hechten veel belang aan de inzet van vrijwilligers in onze stad en hebben daar grote waardering voor. We zijn ook trots op het feit dat Amersfoort in 2004 Vrijwilligersstad van het jaar is geweest.

Ontwikkelingen in vrijwilligerswerk:

• Een kwart van de Amersfoorters verricht regelmatig vrijwilligerswerk. Dit is stabiel en op het niveau van het landelijk gemiddelde.

• Ontkerkelijking heeft negatieve gevolgen voor de bereidheid om vrijwilligerswerk te doen, terwijl de stijging van het opleidingspeil hier weer een positieve invloed op heeft.

• Vrijwillige inzet wordt steeds meer een individuele keuze waaraan ook voorwaarden worden verbonden. Organisaties moeten hierop inspelen.

• Naast nieuwe vormen van vrijwilligerswerk (vrijwillige inzet) worden meer verplichtende vormen van maatschappelijke inzet belangrijker. Voorbeelden hiervan zijn maatschappelijke stages en vrijwilligerswerk als re-integratie-instrument.

• De vergrijzing heeft een positief effect op het aantal vrijwilligers.

(Bron: SCP, 2007)

Het organiseren van vrijwilligerswerk is niet alleen de verantwoordelijkheid van de vrijwilliger. Het vraagt om een goed samenspel tussen gemeente, professionele instellingen en vrijwilligers. Elke schakel is onmisbaar! Wij rekenen op de vrijwillige inzet van onze stadsgenoten. In ruil daarvoor mogen zij ondersteuning verwachten vanuit de gemeente en professionele organisaties. Deze ondersteuning moet aansluiten bij de veranderende vraag van de hedendaagse vrijwilliger.

Vrijwillige inzet is van grote waarde en op veel plaatsen vervullen vrijwilligers een zinvolle bijdrage. Een beroep op vrijwilligers kent echter ook grenzen. Zeker op die plaatsen waar vrijwilligers aanvullende activiteiten verrichten aan die van beroepskrachten (bijvoorbeeld bij de Buitenkasten) of bij vrijwilligers die individuele ondersteuning bieden aan medebewoners (zoals de Seniorenwegwijzers), is een zorgvuldige afweging van taken en positie vereist, en zijn begeleiding en scholing basisvoorwaarden.

3.2.1 Wat gaan we doen?

We blijven vrijwilligerswerk faciliteren. Het Vrijwilligerssteunpunt vervult hierin een belangrijke rol. Het biedt vrijwilligers(organisaties), verenigingen, maatschappelijke organisaties, scholen en bedrijven in de stad ondersteuning bij:

- werving en bemiddeling van vrijwilligers;
- deskundigheidsbevordering van en advisering over (het werken met) vrijwilligers;
- het promoten en stimuleren van vrijwilligerswerk.

Met de vraag van de hedendaagse vrijwilliger in het achterhoofd, zetten wij de komende jaren in op:

Verbetering van de dienstverlening

1. Intensivering van de individuele bemiddeling:

Wij gaan Amersfoorters die zich melden als vrijwilliger actiever begeleiden en hen nadrukkelijk vragen wat zij willen en te bieden hebben. Ook wordt aandacht besteed aan nazorg na de bemiddeling bij een maatschappelijke organisatie. De intensivering heeft tot doel meer en betere matches tot stand te brengen.

2. Verbetering digitale dienstverlening:

Het is al mogelijk om via internet de vacaturebank te bekijken en vacatures aan te melden, maar er zijn ook systemen beschikbaar die het proces van bemiddeling gemakkelijker en efficiënter maken en vraag en aanbod op wijkniveau bij elkaar kunnen brengen. In de wijkgesprekken kwam meermalen de vraag naar voren om op wijkniveau de bemiddeling tussen vraag en aanbod van vrijwilligers mogelijk te maken. Wij starten in twee wijken een pilot voor digitale bemiddeling van vrijwilligers.

Ondersteuning van vrijwilligers: wat doen we bijvoorbeeld al?

In Amersfoort is een Vrijwilligerssteunpunt dat jaarlijks ruim 800 vrijwilligers naar vrijwilligerswerk bemiddelt. Tal van Amersfoortse organisaties melden hun vacatures bij het steunpunt, waarop belangstellenden kunnen reageren.

Speciale aandacht voor het werven van senioren is er via Nestor. Nestor wil senioren bekend maken met en interesseren voor de vele vormen van vrijwilligerswerk. Dit levert jaarlijks meer dan 250 senioren op die zich inschrijven voor vrijwilligerswerk. Het Vrijwilligerssteunpunt organiseert ook Cappuccino-meetings ter ondersteuning van organisaties over onderwerpen zoals selectie van vrijwilligers, conflicthantering of het betrekken van jongeren.

Onze waardering voor onze vrijwilligers brengen wij onder andere tot uiting via *Make a Difference Day*, de internationale vrijwilligersdag en onze eigen jaarlijkse Vrijwilligersprijs en Stadsbrunch voor Vrijwilligers. Met deze activiteiten zetten wij onze vrijwilligers in het zonnetje en laten we zien wat er allemaal te doen valt en hoe leuk het kan zijn om je vrijwillig in te zetten.

3. Verbetering dienstverlening en communicatie richting verenigingen en niet-professionele organisaties:
Het Vrijwilligerssteunpunt geeft advies en scholing aan vrijwilligers en organisaties. Dit gebeurt in de vorm van workshops, themabijeenkomsten en adviestrajecten bij organisaties. Uit de wijkgesprekken en de bijeenkomst met vrijwilligers blijkt dat dit aanbod lang niet bij iedereen bekend is. Wij gaan dit aanbod beter voor het voetlicht brengen. De functie van lokaal kenniscentrum voor vrijwilligerswerk brengen we meer naar voren en bouwen we uit. Dit wordt nadrukkelijk onder de aandacht gebracht bij verenigingen en andere niet professionele organisaties die met vrijwilligers werken.

4. Bevorderen van de toegankelijkheid van het vrijwilligerswerk:
Vrijwilligerswerk moet voor iedereen toegankelijk zijn; ook voor mensen met een beperking. We vragen het Vrijwilligerssteunpunt te inventariseren wat voor een acties er op dit gebied gewenst zijn.

Benutten van de zilveren kracht

Wij dagen (nieuwe) senioren uit hun capaciteiten en (levens-) ervaring op een andere manier in te zetten in een 'tweede loopbaan'. En wij stimuleren hen hun verborgen talenten te ontwikkelen, zodat zij een 'nieuwe carrière' kunnen starten. Dit doen we door tal van promotie- en prikkelingsactiviteiten voor senioren (workshops, trainingen, lezingen). Voor bedrijven en organisaties ontwikkelen we projecten om hun oudere werknemers te interesseren voor vrijwilligerswerk.

Interculturalisatie van het vrijwilligerswerk

We willen meer allochtonen bereiken en bereid vinden om (georganiseerd) vrijwilligerswerk te doen. Het Vrijwilligerssteunpunt zet hier extra op in onder de titel 'interculturalisatie van het vrijwilligerswerk'. We brengen organisaties die met vrijwilligers werken bij elkaar met als doel (interculturele) samenwerking, elkaar inspireren en gebruik maken van elkaars mogelijkheden, deskundigheden, expertise en netwerken. Daarnaast worden sleutelfiguren binnen organisaties actief ondersteund.

Inzet van vrijwilligerswerk als middel tot re-integratie en sociale activering

Vrijwilligerswerk is soms een middel om vaardigheden te leren die nodig zijn voor een of andere vorm van betaald werk, in een dagritme te raken of om uit een isolement te komen. Vrijwilligerswerk is in dat geval een vorm van dagbesteding. Nuttig voor de vrijwilligers en nuttig voor de samenleving. Kortom: een mooie manier om weer mee te kunnen doen.

Maatschappelijke stages: wat doen we bijvoorbeeld al?

In Amersfoort is een vijftiental scholen actief met het organiseren van 'maatschappelijke stages'. Zij worden daarbij ondersteund door Matchpoint, als onderdeel van het Vrijwilligerssteunpunt. In een korte stage zetten scholieren zich als vrijwilliger in voor een maatschappelijke organisatie. Voorbeelden zijn het ondernemen van activiteiten en uitstapjes met ouderen of gehandicapten, senioren leren omgaan met een mobiele telefoon of het doen van allerlei klusjes. Het motto: jong geleerd is oud gedaan.

Intensivering van de maatschappelijke stages

We gaan in samenwerking met intermediaire organisatie Matchpoint en de scholen de maatschappelijke stages structureel verankeren. Wij besteden extra aandacht aan het inzetten van scholieren in hun eigen wijk. Daardoor worden zij betrokken bij het wel en wee in hun wijk en kunnen zij hieraan een steentje bijdragen. Wij ondersteunen de organisatie van maatschappelijke stages graag, maar verwachten ook een bijdrage in de kosten door onderwijsinstellingen en bedrijven.

3.3 Het activeren van mensen die nu nog aan de zijlijn staan

Naast het grote aantal mensen dat zich uit eigen beweging actief inzet, zijn er ook Amersfoorters die nu nog aan de zijlijn staan. Een onwenselijke situatie. Wij willen deze mensen bewegen om ook actief te participeren in onze samenleving. Dit kan in de vorm van bijvoorbeeld vrijwilligerswerk of mantelzorg of in de vorm van betaalde arbeid.

Ondersteuning bij het vinden van werk

Het hebben van betaald werk is een belangrijke manier om mee te doen. Het is belangrijk voor het gevoel van eigenwaarde én het zorgt ervoor dat mensen financieel zelfredzaam kunnen zijn. Eerder bood de gemeente op grond van de Wet Werk en Bijstand (WWB) vooral ondersteuning aan mensen met een bijstandsuitkering bij het zoeken naar een baan. Naast mensen mét een uitkering, zijn er ook mensen zonder uitkering die 'aan de kant staan' en die mogelijk wel op enigerlei wijze kunnen participeren in de samenleving. De komende periode intensiveren wij de ondersteuning van mensen zonder uitkering (de zogenaamde nug'gers).

Mensen zonder uitkering worden niet verplicht betaalde arbeid of bijvoorbeeld vrijwilligerswerk te verrichten. We bieden individuen keuzemogelijkheden om een actieve bijdrage aan de samenleving te leveren. We leveren individueel maatwerk en denken met mensen mee over hun mogelijkheden.

Activering in de Amersfoort Vernieuwt-wijken

Niet voor iedereen is het haalbaar om mee te doen in de vorm van betaald werk. Als iemand een bijstandsuitkering heeft zoeken we ook naar een andere manier van meedoen, bijvoorbeeld activering door te werken in een beschermde omgeving. Wij gaan voor mensen die in de Amersfoort Vernieuwt (AV)-wijken wonen het in het kader van de WWB ontwikkelde activeringsinstrumentarium inzetten om ook hen te begeleiden bij hun activering.

Re-integratie en vrijwilligerswerk: Wat doen we bijvoorbeeld al?

Project 'Werk Mee'

In het project 'Werk Mee' werken mensen met behoud van uitkering. Zij zijn bijvoorbeeld actief in de Buitenkasten en in wijkcentra. Mensen zijn op deze manier maatschappelijk actief, doen werkervaring op en hebben een zinvolle dagbesteding..

De vrijwilligerspremie

Wanneer in het kader van de re-integratie vrijwilligerswerk het maximaal haalbare is, komt iemand in aanmerking voor een vrijwilligerspremie. De premie heeft tot doel te motiveren en waarderen voor de inzet in maatschappelijk zinvolle activiteiten..

Om deze mensen te bereiken zullen zogenaamde AV-teams worden ingezet. Deze teams zoeken mensen in de betreffende wijken huis-aan-huis op, maken problemen bespreekbaar en helpen hen vooruit. De AV-teams hebben een bredere doelstelling dan mensen te ondersteunen bij het zoeken naar werk en activering. Zij kunnen ook doorverwijzen naar organisaties op het gebied van o.a. welzijn, zorg en onderwijs.

Activering van jongeren

Specifieke aandacht hebben we voor jeugdwerkloosheid. Het programma Jeugd aan het Werk! In het kader van Amersfoort Jong gaat hier op in. Jongeren moeten uiteindelijk op eigen benen leren staan en economisch zelfstandig worden. Het hebben van een baan is daarvoor essentieel. In 2008 start vanuit het programma Jeugd aan het Werk! binnen een gezamenlijk project van de gemeente en UWV (Uitkeringsinstituut Werknemersverzekeringen). Het doel is om instroom in de Wajong (Uitkering voor jong gehandicapten) in de regio Amersfoort te beperken en de jongeren die in de regeling zitten maximaal te activeren.

De Opgaven

De samenhang in de wijk vergroten

Het vergroten van de betrokkenheid in een samenleving is een gezamenlijke opgave voor burgers, maatschappelijke organisaties en overheid. Als gemeentebestuur willen we zorgen voor de juiste omstandigheden (sociale en fysieke infrastructuur) waarin samenhang kan gedijen.

'Hoe lokaal kun je ver weg van elkaar wonen?'
(Wmo-bijeenkomst vrijwilligers)

'We hebben in de flat een brievenbuscontact met elkaar: elke dag elkaar even treffen rond dezelfde tijd. Is van groot belang in voorkomen isolement!'

(Wmo wijkgesprek)

Binnen deze opgave gaat het om:

- het bieden van ruimte (letterlijk en figuurlijk) voor 'ontmoeting' in de wijk: accommodaties en inzet van het wijkwelzijnswerk (§ 4.1)
- het bundelen van krachten in de buurt (§ 4.2)

Waarom willen we de samenhang vergroten of in mooiere woorden 'de sociale cohesie versterken'? Dit speelt met name in gevallen waarin gebrek aan samenhang met zich meebrengt dat een buurt verloedert, bewoners zich onveilig voelen of mensen vereenzamen. Van belang is dit te voorkomen. Reden om als gemeentebestuur samen met burgers en maatschappelijke organisaties te investeren in samenhang. Wanneer hebben we dit bereikt? Als mensen elkaar durven aanspreken, elkaar kennen, wat voor elkaar kunnen betekenen en zich 'thuis voelen'. Dat kunnen we moeilijk meten, want samenhang hoeft zich niet per se te uiten in een buurtfeest, schoonmaakactie of andere activiteit. Het uit zich in 'vertrouwdheid' en 'het alledaagse'.

Sociale samenhang is bij uitstek iets wat vanuit de wijken zelf moet worden vormgegeven. Of misschien nog preciezer: vanuit buurten of straten. Wat vanuit de samenleving moet komen kunnen we niet afdwingen. De gemeente kan dit wel bevorderen door open te staan voor goede burgerinitiatieven, letterlijk en figuurlijk ruimte te bieden voor ontmoeting en door krachten in een wijk te bundelen. Hoe wij burgerinitiatief ondersteunen en stimuleren is beschreven in voorgaand hoofdstuk. In dit hoofdstuk gaan we in op de kernelementen van het wijkwelzijnswerk: ontmoeting en ondersteuning. We beschrijven onze inzet bij het ruimte geven aan ontmoeting en het bundelen van krachten in de wijk.

'We kunnen nog veel meer plezier hebben van de scholen in deze wijk. Ze bieden veel mensen een onderling netwerk via de kinderen. Ook de ruimten van de scholen moeten ter beschikking komen voor de wijk. Zonder dat het veel kost heb je er als wijk op deze manier ruimten bij waardoor je meer activiteiten voor verschillende doelgroepen en interessegroepen kunt aanbieden.'

(Wmo wijkgesprek)

'Als je nou gewoon het leegstaande gymzaaltje van de school eens kan gebruiken voor een buurtmiddag....!'

(Wmo wijkgesprek)

'Speeltuinen zijn een uitstekende ontmoetingsplek. Laten we nou eens met z'n allen zorgen dat daar meer vrijwilligers voor komen.'

(Wmo wijkgesprek)

4.1 Het bieden van ruimte voor 'ontmoeting' in de wijk: accommodaties en wijkwelzijnswerk

Randvoorwaarden voor samenhang vinden wij in het bieden van ruimte voor ontmoeting. Zowel letterlijk als figuurlijk: het bieden van ondersteuning bij activiteiten waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en het bieden van locaties. Het gaat over een bankje of plantsoen, maar ook over het wijkcentrum of een buurtfeest.

4.1.1 Wat gaan we doen?

Er zijn voorzieningen nodig van waaruit de functie van ontmoeting en ondersteuning vorm krijgt. Naast het wijkcentrum kan dit bijvoorbeeld ook een woonservicecentrum, kerk, moskee of een (Amersfoortse Brede Combinatie) school zijn. Wij maken onderscheid in een basisvoorziening en een plusvoorziening.

De wijkcentra zijn er voor iedereen. Het accent voor ondersteuning per wijk varieert aan de hand van de mensen die hier wonen. De uitvoerende instellingen gaan in gesprek met de instellingen voor bijvoorbeeld het ouderenwerk, gehandicapten organisaties etc. Gezamenlijk ontwikkelen zij vormen waarmee zij verschillende doelgroepen vanuit wijkcentra kunnen bedienen. Wij streven naar een wijkgericht aanbod, passend bij reeds bestaande voorzieningen en initiatieven. Passend ook bij de behoefte van de inwoners en afgestemd op de diversiteit in die wijk: senioren, mensen met een fysieke of verstandelijke beperking, autochtoon en allochtoon, jongeren, etc. De wijkcentra en de activiteiten die daar plaatsvinden moeten toegankelijk, bruikbaar en beschikbaar zijn voor iedereen.

De komende jaren gaan we aan de slag met:

Heroverwegen wijkcentra

Amersfoort telt elf wijkcentra, zogenaamde 'stand-alone' gebouwen. Uit een inventarisatie naar het gebruik hiervan blijkt dat dit niet optimaal is.

Oorzaken hiervan zijn:

- Een veranderende samenstelling van de wijk en daarmee een verschuiving van de behoeften.
- De peuterspeelzalen en het kinderwerk die bij voorkeur gekoppeld worden aan een ABC-school (Amersfoortse Brede Combinatie-school).
- Sommige wijkcentra zijn verouderd en stralen niet langer de sfeer van de huidige samenleving uit (Groene Stee, Liendert).
- In de loop van de tijd is in een aantal wijken op andere plekken ontmoeting ontstaan of spontaan aangeboden: moskee, kerken, Buitenkasten, café of zorgcentrum.
- De beperkte openingstijden van de wijkcentra. Dit wordt naast bovenstaande oorzaken mede veroorzaakt doordat zes beheerders ingezet moeten worden op elf wijkcentra. In het weekend open zijn is daardoor niet mogelijk.

Uit de Wmo-wijkgesprekken blijkt dat de inwoners van Amersfoort sterke behoefte hebben aan ontmoeting op een centrale plek in de wijk. Door deze bewoners worden vooral de wijkcentra genoemd als centrale plek waar men naar toe wil. Ook vertellen zij dat de wijkcentra niet open zijn wanneer zij daar behoefte aan hebben of het wijkcentrum wordt verhuurd waardoor de wijkbewoners er geen gebruik van kunnen maken

Gezien het bovenstaande zijn wij van mening dat de wijkcentra vragen om een heroverweging. Een heroverweging biedt de mogelijkheid om aan te sluiten op de behoefte, de zogenaamde maatschappelijke vraag, nieuwe ontwikkelingen, zoals het realiseren van ABC-scholen, het oplossen van witte vlekken (vraag naar seniorensteunpunten en ruimten voor tieneractiviteiten), het mogelijk tijdelijk toekennen van een andere functie aan het gebouw of het toepassen van een ander concept en daarmee maatwerk. In de ene wijk zal het accent meer komen te liggen op senioren vanwege de samenstelling en de vraag vanuit de wijk en in een andere wijk waar veel tieners wonen, komt hier het zwaartepunt komen te liggen.

In samenwerking met de welzijnsstichting maken we een plan van aanpak waarin de wijkcentra aan de orde komen met verschillende aandachtspunten zoals bijvoorbeeld de functie, invulling, openingstijden, toegankelijkheid.

Basisvoorziening in iedere wijk

Om de functie van ontmoeting en ondersteuning vorm te geven zijn voorzieningen nodig. Naast het wijkcentrum kan dit bijvoorbeeld ook in een woonservicecentrum, kerk, moskee of een (ABC-)school zijn. Wij maken onderscheid tussen een basisvoorziening en een plusvoorziening. Een basisvoorziening biedt de mogelijkheid voor ontmoeting en ondersteuning.

Wijkbewoners kunnen ruimten gebruiken om zelf een activiteit te ondernemen. Deze activiteit wordt eventueel ondersteund door bijvoorbeeld het wijkwelzijnswerk of het seniorenwelzijnswerk. Het initiatief ligt echter bij de burgers zelf. De basisvoorziening bestaat uit:

- ruimte voor ontmoeting die beschikt over een gastheer of gastvrouw;
- ondersteuning van het initiatief;
- het geven van informatie en advies.

Plusvoorziening

In lang niet alle gevallen nemen bewoners vanzelf initiatief als we maar ruimte bieden. Zeker in prioriteitswijken moeten we mensen aanzetten tot actie. Ook deze mensen willen initiatief nemen, maar de drempel is gevoelsmatig te hoog om hulp te vragen of zij staan nog te veel aan de zijlijn van de Amersfoortse samenleving.

Dit vraagt om een meer pro-actieve houding van ondersteunende organisaties als het Vrijwilligerssteunpunt en het wijkwelzijnswerk. De plusvoorziening is gericht op deze extra, actieve ondersteuning. Met andere woorden de 'plus':

- moet het meedoen van wijkbewoners mogelijk maken die in eerste instantie niet mee doen;
- gaat uit van de mogelijkheden en niet de beperkingen;
- is gericht op meehelpen, het oplossen van de vraag en het aanpakken van achterstanden;
- is deels aanbodgericht, omdat burgers niet altijd in staat zijn problemen en vragen duidelijk te vertalen naar behoeften;
- is, indien verwacht wordt dat problemen op termijn opgelost worden, in eerste instantie tijdelijk. Een tijdelijke voorziening kan structureel worden als blijkt dat het om een blijvend probleem gaat.

De 'plus' geldt niet alleen voor het wijkcentrum, maar ook voor de geboden ruimte aan ontmoeting in bijvoorbeeld een ABC-cluster of ouderensteunpunt. De plusvoorziening wordt geboden in de prioriteitswijken. Maar niet alleen. Ook in een aantal straten en buurten in de huidige beheerwijken kan behoefte zijn aan een plusvoorziening. Wij beperken ons daarom niet tot de inzet van een 'plus' in de prioriteitswijken, maar plegen de extra inzet daar waar die nodig is. Met andere woorden meer maatwerk leveren en het mogelijk maken dat het wijkwelzijnswerk haar werksoorten flexibel kan inzetten. Dit haalt de doelstelling voor het wijkwelzijnswerk om de wijkbewoner weer mee te laten doen en zelfredzaam te maken dichterbij.

Samenvattend gaat het om de volgende uitgangspunten:

- In iedere wijk komt de zogenaamde basisvoorziening: een fysieke plek voor ontmoeting en ondersteuning.
- Een plusvoorziening als toevoeging op de basisvoorziening in die wijken waar vooral de kwetsbare burger om meer ondersteuning vraagt op de weg naar zelfredzaamheid.
- In de wijk waar sprake is van een ABC-clustering willen wij deze clusters versterken door de functie van ontmoeting hieraan toe te voegen.
- In de wijken die een hoge concentratie aan senioren kennen, willen wij een ouderensteunpunt realiseren. Waar en hoe hangt samen met de mogelijkheden en ontwikkelingen in de wijk.
- Wij zullen onderzoeken welke rol de wijkcentra kunnen vervullen in het kader van een cultureel ankerpunt (concept cultuurnota).
- Niet-professionele organisaties kunnen een beroep doen op het wijkwelzijnswerk om tot afstemming en samenwerking te komen.
- Aansluiting wordt gezocht bij ontwikkelingen zoals een woonservicegebied.
- De wijkcentra zijn er voor iedereen: senioren, mensen met een fysieke of verstandelijke beperking, autochtoon en allochtoon, jongeren, etc.
- De wijkcentra en de activiteiten die daar plaatsvinden moeten toegankelijk zijn voor iedereen.
- De wijkcentra en de activiteiten die daar plaatsvinden, worden in samenhang gezien met reeds bestaande voorzieningen en initiatieven.

Aan de hand van bovenstaande uitgangspunten heeft een analyse plaatsgevonden per wijk op de onderdelen: samenstelling van de wijk, huidig voorzieningenniveau, opbrengst Wmo-wijkgesprekken, gewenste situatie en acties met betrekking tot het gewenste voorzieningenniveau. Dit voorzieningenniveau werken we verder uit in een actieplan. Hierin beschrijven we per wijk de overwegingen om een wijkcentrum te handhaven, opheffen, of qua functie te veranderen.

Onderstaand stellen we per wijk de volgende gewenste situatie en acties voor. Dit zal in 2008 verder uitgewerkt worden. In dit plan van aanpak maken we duidelijk welke stappen wanneer gemaakt moeten worden. Dan wordt ook helder hoe de fasering eruit komt te zien.

Binnenstad

geen wijkcentrum

- Onderzoeken of er in samenwerking met de corporaties en winkeliers ruimte beschikbaar gesteld kan worden voor de bewoners.
- Onderzoeken of de ontmoetingsruimte die aan ANBO beschikbaar is gesteld voor senioren uit de binnenstad voor meerdere doelgroepen toegankelijk kan zijn.

Nieuwland

De Boerderij handhaven als wijkcentrum en toevoegen van nieuwe functies, huidige gebruik niet handhaven.

- Aparte ruimte voor tieners in de Boerderij creëren.
- Onderzoek naar een ander concept (bv kidskunst) om centrum meer open te stellen en aantrekkelijk te maken (zie ook Amersfoort Jong, Jeugd op een Club).
- Het ontwikkelteam senioren zal in samenwerking met SWA (Stichting Welzijn Amersfoort) de behoeften voor ontmoeting peilen onder de senioren. Afhankelijk van de uitkomst zal in de Boerderij ruimte geboden worden.

Liendert

De functie voor ontmoeting van wijkcentrum De Groene Stee toevoegen aan de ABC-school Liendert. Dit betekent opheffing van het wijkcentrum.

- In de uitwerking van de visie voor de nieuw te bouwen ABC-school in Liendert de functie van ontmoeting, tienerruimten, informatiepunt voor iedereen in de wijk, de speeltuin toevoegen en hiermee opnemen in het programma van eisen voor de ABC-school. We gaan hierbij uit van een combinatie van een wijkprofiel en een kansenprofiel.
- Wijkcentrum de Groene Stee opheffen.
- In het ouderensteunpunt worden meer activiteiten voor kwetsbare senioren ontwikkeld. In Liendert is een informatiepunt voor senioren en worden activiteiten aangeboden aan senioren.
- Woonservicegebied ontwikkelen.

Rustenburg

Geen apart wijkcentrum ontwikkelen, maar gebruik maken van bestaande faciliteiten.

- Onderzoeken van mogelijkheden om de sportzaal te gebruiken voor wijkactiviteiten.
- Woonservicegebied ontwikkelen.
- Dependance van ouderensteunpunt De Liendert in de Molendijkflat ontwikkelen.

Soesterkwartier

De positie van de beide wijkcentra De Tandem en De Sleute zullen wij beoordelen in het licht van de huidige en toekomstige ontwikkelingen in de wijk. Dit kan leiden tot wijzigingen. Wijkcentrum De Tandem wordt met uitzondering van het peuterspeelzaalwerk weinig tot niet gebruikt.

- Gezien de ontwikkelingen in het Soesterkwartier, zal onderzocht worden of er elders in de wijk op een centrale plek mogelijkheden zijn om ontmoeting te laten plaatsvinden.
- Samenwerkingsafspraken maken tussen SWA en zorgcentrum Puntenburg om de groep senioren optimaal te kunnen bedienen.
- Dependance van ouderensteunpunt De Wissel in de Theo Thijssenschool ontwikkelen.

Randenbroek / Schuilenburg

Wijkcentrum Het klokhuis handhaven.

- Een werkgroep 'speeltuin' vormen.
- Het Klokhuis meer profileren; moet inspelen op de vraag van de bewoners.
- Woonservicegebied ontwikkelen.
- Ouderensteunpunt Operaplein in Schuilenburg ontwikkelen.

Vermeer-, Berg- en Leusderkwartier

Wijkcentrum De Driehoek als gebouw handhaven en De Kolk als ontmoetingsruimte handhaven.

- De huidige functie van De Driehoek opheffen en eventueel inzetten als seniorentrefpunt.
- De Kolk beter benutten en meer samenwerken met scholen volgens plan Stromenlandcollege: jongerenwerk in de scholen brengen met als doel ontwikkelingstrajecten aan te bieden na schooltijd.
- Bewoners van de werkgroep De Groene Kamer laten begeleiden gedurende één jaar door SWA om gebruik te maken van De Kolk of het Corderius College.
- Onderzoeken of aansluiting bij de nieuw te bouwen school (herbouw Corderius) noodzakelijk en mogelijk is voor de functie van ontmoeting.
- Woonservicegebied ontwikkelen.
- In de Amerhorst een ouderensteunpunt ontwikkelen.

Schothorst

Wijkcentrum Trefhorst handhaven.

- De activiteiten in de Trefhorst intensiveren.
- Ontwikkelteam ouderen vanuit het wijkcentrum laten werken met het wijkwelzijnswerk waardoor intensivering van de activiteiten mogelijk wordt.
- Woonservicegebied Kop van Schothorst ontwikkelen.
- Meer activiteiten voor kwetsbare senioren in de Koperhorst aanbieden.

Kruiskamp/Koppel

Wijkcentrum De Roef handhaven.

- Het huidige wijkcentrum wordt vervangen door een modaal 'stand alone' wijkcentrum.
- De mogelijkheden onderzoeken hoe het centrum meer uren opengesteld kan worden en naast het bereik van de Turkse en Marokkaanse mensen ook inloop of activiteiten te bieden voor andere bewoners.
- Het beter benutten van ruimten binnen scholen of andere plekken.
- De Drietand een grotere betekenis geven in de ontwikkeling van wijkgerichte activiteiten voor senioren met het accent op activiteiten voor allochtone ouderen.

Hoogland

Wijkcentrum de Neng handhaven.

- Het huidige wijkcentrum handhaven en een dependance van het Pluspunt hier aanhaken of een Trefpunt Senioren ontwikkelen.
- Woonservicegebied ontwikkelen gebruik makend van de Neng en ontwikkeling Kraailandhof.

Kattenbroek

Wijkcentrum het Katshuis handhaven.

- Wijkcentrum voorlopig handhaven in afwachting van het gebruik van ruimten binnen scholen en de mogelijkheden van de corporatie om ruimte beschikbaar te stellen (bewoners willen meer mogelijkheden hebben om gebruik van ruimten te kunnen maken voor ontmoeting of activiteiten).

Zielhorst

Wijkcentrum Het Middelpunt handhaven en een nieuw concept toepassen

- Onderzoeken of in bestaande gelabelde seniorencomplexen mogelijkheden zijn om maaltijd, ontmoeting en/of informatie te realiseren.
- Onderzoeken of het toepassen van een nieuw concept wenselijk is en aansluit op de behoefte van de bewoners voor wijkcentrum Het Middelpunt. Daarnaast onderzoeken of er behoefte bestaat aan een verhuurcentrum. Als beide onderzoeken tot niets leiden het wijkcentrum op te heffen.

Vathorst en Hooglanderveen

De Brink als partner in de ABC-school versterken en daarbij meer concentreren op de ouders en hun kinderen.

- De wijkwelzijnsfunctie meer een onderdeel van het Brinkcluster laten zijn. Hiermee verbonden zal de huidige beheerstructuur tegen het licht gehouden worden.
- De exploitant van De Dissel, SRO, vragen een ander verhuurbeleid toe te passen dat vergelijkbaar is met de rest van de stad.
- De buurtkamer senioren in 2007 starten.
- Ouderensteunpunt in 2009 realiseren.
- ABC-cluster De Bron inclusief ontmoeting binnen/buiten ontwikkelen in 2010.

Heroverwegen inzet wijkmeldpunten

Tot op heden hebben alle wijkcentra een wijkmeldpunt, behalve Vathorst. Het wijkmeldpunt werkt aanvullend op het meldpunt woonomgeving. Bij het meldpunt woonomgeving gaat het vooral om meldingen in de sfeer van losliggende stoeptegels, snoeien van het openbaar groen en hondenpoep. De sociale meldingen, zoals overlast van jongeren, komen bij het wijkmeldpunt terecht.

Er is een aantal redenen te noemen waarom een heroverweging van de wijkmeldpunten wenselijk is:

- Door een bezuiniging van een aantal jaren geleden op de wijkmeldpunten worden de meldpunten voor drie uur per week per wijk bezet. Het geringe aantal uren openstelling betekent dat de wijkmeldpunten meer het karakter hebben van een registratiebureau. Ook de continuïteit kan niet gewaarborgd worden.
- In een aantal wijken, vooral de beheerwijken, zijn de mensen in staat om de problemen zelf op te lossen of weten de weg om dit op te lossen. Hier heeft de medewerker van het meldpunt weinig tot niets te doen en zou graag de uren willen inzetten in de wijk waar wel veel meldingen worden gedaan.
- In de wijken zoals Soesterkwartier en Hoogland werken de wijkmeldpunten goed. Dit is mede het gevolg van het type bewoner. In de overige wijken zijn de meldingen minimaal.

De hiervoor genoemde redenen vragen om stil te staan bij de toekomst van de wijkmeldpunten. Wij zullen onderzoeken welke rol de wijkmeldpunten wel of niet kunnen vervullen. Als blijkt dat de wijkmeldpunten een rol kunnen vervullen dan komen wij met voorstellen hoe dit vorm kan krijgen.

4.2 Het bundelen van krachten in de wijk

In iedere wijk is zowel bij inwoners als bij professionals veel kennis en ervaring aanwezig, maar weinig mensen hebben overzicht van wat er allemaal al gebeurt en mogelijk is in een wijk. We willen de bestaande krachten beter benutten en bundelen door samenwerking en netwerkvorming te bevorderen.

4.2.1 Wat gaan we doen?

Netwerken in de wijk

We gaan netwerken vormen en krachten bundelen tussen vrijwilligersorganisaties, verenigingen en professionele organisaties in de buurt om:

- van elkaars kennis en ervaringen gebruik te maken;
- elkaars werk te versterken;
- samen activiteiten te ondernemen;
- de inzet van vrijwilligers te optimaliseren en ondersteuning van vrijwilligers te regelen waar nodig

Om op wijkniveau samenwerking tussen (vrijwilligers)organisaties en verenigingen te bevorderen is coördinatie nodig. Een coördinerende organisatie is verantwoordelijk voor het bij elkaar brengen van betrokkenen en voor het verspreiden van informatie en kennis over goede voorbeelden. Hier ligt een belangrijke taak voor het Vrijwilligerssteunpunt en het wijkwelzijnswerk.

Samenwerking en netwerkvorming zien wij als concrete activiteit. Wij nemen dit op in de prestatieafspraken met de door ons gesubsidieerde organisaties. Verder gaan we samenwerking en netwerkvorming bevorderen door te experimenteren met de aanpak van 'coalitievorming'. Dit houdt in dat we organisaties gezamenlijk uitdagen oplossingen aan te dragen en nieuwe kansen te creëren. We gaan met hen een 'contract op hoofdlijnen' aan waarin de beoogde maatschappelijke prestaties in de wijk centraal staan.

'Instellingen, scholen, kerken en verenigingen kunnen vaak veel meer dan individuen. Waarom gaan zij niet eens om de tafel zitten om te bespreken hoe ze een aantal problemen samen kunnen aanpakken.'

(Wmo wijkgesprek)

'De werkgroep mobiliteit is een voorbeeld voor andere wijken in Amersfoort. Ze hebben veel belemmeringen aangekaart en hulp gekregen van de ondernemers om er een aantal op te lossen. En als de gemeente dan ook nog voor een paar parkeerplaatsen voor gehandicapten zorgt, boek je snel vooruitgang!'

(Wmo wijkgesprek)

Bewoners en oud-bewoners van de Palmstraat en de Hulststraat kunnen zich aansluiten bij de buurtvereniging. Die organiseert activiteiten voor alle leeftijden. Dankzij de vereniging leren mensen uit de buurt elkaar beter kennen. De sociale controle is groot, maar het respect voor elkaar ook. Daaraan levert de buurtvereniging beslist een bijdrage.

Het ondersteunen van bewonersgroepen

De vele bewonersgroepen in Amersfoort tonen een behoorlijke mate van betrokkenheid bij en samenhang in de wijken. We prijzen ons gelukkig met de verschillende bewonerswerkgroepen die actief zijn om de leefbaarheid in de wijk te vergroten. Het betreft werk- en belangengroepen die zichzelf hebben georganiseerd rondom een thema, project of buurt. In 2005 waren er maar liefst 140 actief. Het gaat om werkgroepen die actief netwerken, zelf dingen organiseren, knelpunten aandragen en meedenken over oplossingen.

Bewonersgroepen vormen het netwerk voor de professionele organisaties die actief zijn op het gebied van leefbaarheid. Zij verdienen waardering en ondersteuning vanuit de gemeente. De mate van ondersteuning verschilt per situatie. Bewonersgroepen worden bijvoorbeeld soms door de welzijnsstichting, het Vrijwilligerssteunpunt en in andere gevallen door de gemeente op weg geholpen.

De Opgaven

Mensen langer in hun omgeving laten wonen

Oost, west, thuis best' en 'My home is my castle.'

Ieder mens woont het liefst in zijn eigen vertrouwde huis. Wij willen er aan bijdragen dat in de hele stad mensen zo lang mogelijk verantwoord in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen, ook als hulp of zorg nodig wordt.

'Voor mensen met een lichamelijke beperking is dit een hele slechte wijk. Er is bijna een deltaplan nodig om hier de openbare ruimte weer toegankelijk te maken voor iedereen.'

(Wmo wijkgesprek)

'Isolement van ouderen is zo'n groot woord. Als er ieder weekend gelegenheid was om met elkaar televisie te kijken in De Drietand, zou mijn weekend er heel anders uitzien. Waarom laten we iedereen op zijn eigen bank thuis zitten?'

(Wmo wijkgesprek)

Binnen deze opgave gaat het om het:

- bevorderen van zelfredzaamheid;
- stimuleren van participatie en het tegengaan van sociaal isolement.

Dit doen we door middel van het:

- aanbieden van activiteiten gericht op participatie en ontmoeting (§ 5.1);
- bieden van informatie en advies en cliëntenondersteuning (§ 5.2);
- bieden van aanvullende ondersteuning voor specifieke groepen (§ 5.3);
- bevorderen van de toegankelijkheid en een veilige woonomgeving (§ 5.4);
- realiseren van voldoende (aangepaste, levensloopbestendige) woningen geschikt voor mensen met een zorgvraag (§ 5.5);
- ondersteunen van mantelzorg (§ 5.6);
- ontwikkelen van woonservicegebieden (§ 5.7).

Wij willen ertoe bijdragen dat in de hele stad mensen, indien gewenst en verantwoord, zelfstandig in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen. Ook als verzorging of zorg nodig wordt. Dit houdt in dat er voldoende ondersteuning en keus moet zijn in mogelijkheden voor bijvoorbeeld mensen met een beperking en ouderen. Dit doen wij op veel verschillende manieren variërend van zorgen voor toegankelijkheid van voorzieningen en het organiseren van mobiliteit tot het ondersteunen van mantelzorg en het aanbieden van activiteiten en individuele voorzieningen.

5.1 Het aanbieden van activiteiten gericht op participatie en ontmoeting

Ontmoetingsactiviteiten zorgen ervoor dat mensen hun netwerk in de wijk behouden of opbouwen en zo hun zelfredzaamheid vergroten.

5.1.1 Wat gaan we doen?

Uitbreiden proefproject (pilot) 'sociaal isolement'

Sociaal isolement is nog altijd in aard en omvang een toenemend probleem bij ouderen. In 2007 zijn wij daarom gestart met een pilot 'sociaal isolement' in de wijk Randenbroek/Schuilenburg vanuit het ouderensteunpunt Nijenstede. Kernelementen van deze aanpak zijn:

- het gebruiken en intensiveren van bestaande activiteiten;
- coördinatie en versterking van het netwerk van organisaties;
- herkenbare frontoffice voor senioren;
- beter bereiken en begeleiden van ouderen in een isolement.

Ouderensteunpunten: wat doen we bijvoorbeeld al?

Adri (66) en Anneke (62) komen regelmatig in zorgcentrum Nijenstede. Je kunt je afvragen wat deze vitale dames daar te zoeken hebben. Adri sport en Anneke volgt computerles. Nijenstede is een van de vijf ouderensteunpunten. Senioren die de weg leren kennen zullen makkelijker aankloppen als ze hulpbehoevend zijn. Drempelverlagend werkt het wel, vindt Anneke. 'Ik heb een ander beeld van de zorginstelling gekregen. De deur is een stukje open gegaan. Ik las in de krant over de computercursus. Nu leer ik omgaan met internet en e-mail versturen', zegt ze trots. 'Ik wist niet dat er zoveel te doen was via Nijenstede. Maar ze komen je niet halen hoor. Je moet er zelf op af stappen. En dat doen veel ouderen niet.'

De huidige ouderensteunpunten bieden activiteiten aan senioren met als doel ontmoeting, recreatie en het voorkomen en tegengaan van sociaal isolement. De activiteiten zijn onder te verdelen in vier functies:

- maaltijdvoorziening;
- informatie en advies;
- ontmoeting en recreatie;
- gemakdiensten.

Bij positieve resultaten van de pilot passen we (delen van) de aanpak toe in tenminste drie wijken waar sociaal isolement veel voorkomt.

Sociaal isolement is een toenemend probleem bij ouderen, maar ook bij mensen met een beperking. We kijken daaorm naar de mogelijkheden om de doelgroep van de pilot te verbreden. We onderzoeken ook in hoeverre hij toepasbaar is op bijvoorbeeld chronisch zieken en gehandicapten.

Ouderensteunpunten spelen een belangrijke rol in het voorkomen van sociaal isolement. Deze gaan we dan ook de komende jaren verder ontwikkelen.

Het doorontwikkelen van de ouderensteunpunten

Mee kunnen blijven doen en anderen kunnen ontmoeten is van groot belang voor die ouderen van wie het natuurlijke netwerk langzaam kleiner wordt en de actieradius afneemt. Ouderensteunpunten spelen daarin een belangrijke rol.

Ouderensteunpunten doen altijd een beroep op de capaciteiten van de gebruikers om zich in te zetten voor de invulling en uitvoering van activiteiten. Het basisprincipe is 'voor senioren door senioren'.

Amersfoort heeft vijf 'full-service' ouderensteunpunten: Het Pluspunt in Kattenbroek, De Wissel in het Soesterkwartier, De Koperhorst in Schothorst, Nijenstede in Randenbroek en De Liendert in Liendert. Daarnaast is er stedelijk ouderencentrum De Drietand.

Wij staan een wijkgerichte doorontwikkeling van de ouderensteunpunten voor, die qua invulling per wijk kunnen verschillen. In de wijken die een hoge mate van vergrijzing kennen, intensiveren we de activiteiten voor kwetsbare senioren. Concreet betekent dit:

- meer activiteiten voor met name kwetsbare senioren in De Koperhorst en De Liendert (in Nijenstede worden activiteiten reeds geïntensiveerd in het kader van de pilot 'sociaal isolement');
- een volwaardig steunpunt of een 'dependance' van een ouderensteunpunt in die (delen van) wijken waar een woonservicegebied wordt gerealiseerd: rondom de Molendijkflat in Rustenburg, het Operaplein in Schuilenburg, het Vogelplein in Liendert, de kop van Schothorst, het Leusderkwartier en het westen van het Soesterkwartier.

In Vathorst realiseren we in 2009 een ouderensteunpunt. Vooruitlopend hierop is in 2007 een Buurtkamer voor senioren ontwikkeld.

Er zijn ook andere professionele en niet-professionele organisaties die activiteiten en voorzieningen voor senioren bieden, zoals de SWA, kerken en moskeeën, seniorenverenigingen en -sociëteiten, allochtone ouderenorganisaties en seniorencomplexen. De meeste van deze activiteiten draaien geheel zelfstandig op vrijwilligers. Wij gaan de samenwerking tussen deze organisaties op wijkniveau bevorderen. Niet-professionele organisaties kunnen hierbij een beroep doen op de ouderensteunpunten. Zij hebben een functie in de totstandkoming van netwerken van organisaties die zich op ouderen richten om hun functies te versterken en afstemming en verwijzing tot stand te brengen.

Vooralsnog richten de ouderensteunpunten, zoals de naam ook suggereert, zich op senioren. De doelgroep met behoefte aan bijvoorbeeld informatie en advies, of aan ontmoeting en recreatie, is echter breder. Sociaal isolement is een toenemend probleem bij ouderen, maar ook bij mensen met een beperking. We onderzoeken in hoeverre de ouderensteunpunten hun doelgroep kunnen verbreden.

Maaltijdvoorziening

Veel ouderen en mensen met een handicap maken gebruik van de een of andere vorm van maaltijdvoorziening, zoals de restaurants in ouderensteunpunten of zorgcentra, of aan huis bezorgde maaltijden. Wij willen bevorderen dat mensen gebruik maken van eettafels in de wijk, om ontmoeting te stimuleren en te voorkomen dat zij in een isolement geraken.

Al enige jaren neemt de belangstelling voor Tafeltje-dekje (aan huis bezorgde maaltijden) af, terwijl het aantal bezoekers van restaurants van ouderensteunpunten toeneemt. In 2009 zal de huidige aanbieder van Tafeltje-dekje in verband met verhuizing stoppen met het aanbieden van deze dienst. Wij zullen dan geen nieuwe aanbieder zoeken. Overigens zullen er, ook zonder gemeentelijke subsidie, voldoende alternatieven zijn voor mensen die gebruik willen blijven maken van aan huis bezorgde maaltijden.

Algemeen Maatschappelijk Werk

We bieden een laagdrempelig, algemeen toegankelijk hulpaanbod voor de brede bevolking in Amersfoort met psychosociale problemen: Het Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW). Iedereen kan, zonder voorwaarden, terecht bij het AMW met psychosociale problemen. Het AMW geeft ondersteuning bij het verhelderen van de problematiek maar begeleidt cliënten ook bij het vinden van praktische oplossingen. Door het bieden van kortdurende begeleiding kunnen we voorkomen dat mensen op de lange duur intensievere en een zwaardere vorm van begeleiding nodig hebben.

GALM
(Groninger Actief Leven Model)
is een sportstimuleringsstrategie die senioren stimuleert sportief actief te worden en te blijven. In GALM wordt gedragsverandering opgevat als een langdurig proces. De uitvoering van een GALM-project bestrijkt dan ook een periode van anderhalf jaar. In deze periode wordt een geïntegreerd geheel van activiteiten uitgevoerd. Het doel van deze activiteiten is het stimuleren en begeleiden van senioren om sportief actief te worden en te blijven. Activiteiten in het kader van GALM kunnen worden aangeboden door bestaande activiteiten bij sportaanbieders (integratie van de doelgroep) en/of door het introduceren van nieuw op de doelgroep toegesneden activiteiten

Het Maatschappelijk Werk speelt ook een actieve rol in de AV-teams van Amersfoort Vernieuwt. Hierbij gaan we in achterstandswijken bewoners actief benaderen om vroegtijdig begeleiding te kunnen bieden bij die huishoudens waarbij dat nodig blijkt.

Uitgangspunt in de hulpverlening door het AMW is dat zij cliënten tijdelijk begeleidt zodat zij weer in staat zijn zelfstandig deel te nemen aan de maatschappij.

Sport, gezondheid en maatschappelijke participatie

Sport heeft een belangrijke maatschappelijke meerwaarde. Met het stimuleren van sport voor de doelgroepen met een beperking en ouderen kan concreet inhoud worden gegeven aan het gebruik van sport als instrument om gezondheid te verbeteren en eenzaamheid te voorkomen.

Door middel van het aanbieden van sport aan ouderen willen we fitheid en gezondheid bevorderen en sociaal isolement tegengaan. We maken hierbij onder andere gebruik van de zogenaamde GALM-projecten.

Wij vinden het belangrijk dat mensen met een beperking kunnen kiezen uit een zo breed mogelijk palet van sportkeuzemogelijkheden. Vanaf 2008 zetten we daarom in op een regionale aanpak van het aangepast sporten. Een regionaal consulent wordt de 'spin in het web' bij de afstemming van vraag en aanbod op regionaal niveau. Met de regiogemeenten die bereid zijn tot een bijdrage maken we over de inzet daarvan afspraken. Voor het aangepast sporten bestaat binnen Amersfoort een sportvereniging die meerdere takken van sport aanbiedt: de Gehandicapten Sportvereniging Amersfoort (GSVA). De GSVA vervult binnen de Amersfoortse sportwereld een belangrijke functie en biedt voor vele niet-valide sporters een goed alternatief. Toch vinden wij het belangrijk dat ook de reguliere sportverenigingen zich meer open stellen voor mensen met een beperking. Wij beseffen dat dit voor de sportverenigingen een extra belasting betekent en daarom vinden wij extra ondersteuning daarbij noodzakelijk.

Om het beleid voor het aangepast sporten verder vorm te geven ondernemen wij de volgende acties:

- uitvoering regionale aanpak aangepast sporten;
- onderzoek naar inzet van stageplekken en combinatiefuncties;
- onderzoek naar de mogelijkheden voor een stimuleringsregeling aangepast sporten

'Meer publiciteit geven aan het aanbod dat er al is: het is schrikbarend hoe weinig bekend het aanbod van wijkcentra, kerken, ouderensteunpunten e.d. bij veel wijkbewoners is. Men vraagt in het wijkgesprek vaak om dingen die er al lang zijn!'

(Wmo wijkgesprek)

5.2 Het bieden van informatie en advies en cliëntenondersteuning

De Informatiewinkel, Stadsring 51, het zorgloket, ouderensteunpunten, wijkcentra, websites, seniorenwegwijzers, MEE-organisaties. Aan informatieverstrekkers en ondersteuning geen gebrek zou je zeggen. Misschien is het gebrek aan informatie niet het probleem, maar zit het juist meer in de overvloed en onoverzichtelijkheid ervan. Organisaties hebben zelf weinig zicht op wie, welke informatie verstrekt. Laat staan dat burgers weten waar ze deze informatie kunnen halen. Dit vraagt dus om meer bundeling, samenwerking en netwerkvorming tussen de verschillende organisaties.

5.2.1 Wat gaan we doen?

Informatie en advies: Stedelijke informatie

Op stedelijk niveau biedt de Informatiewinkel informatie over het bestaande aanbod van de diverse organisaties. Het Zorgloket is de entree voor individuele Wmo-voorzieningen, maar ook voor AWBZ-voorzieningen en voor informatie over zorg. Daarnaast heeft het Zorgloket een trekkersrol bij de vorming en versteviging van het netwerk tussen andere organisaties (zowel professioneel als vrijwillig, waaronder belangenverenigingen) die informatie en advies bieden over zorg, welzijn en andere vormen van ondersteuning.

Informatie en advies: Informatie in de wijk

Burgers kunnen op verschillende plaatsen in de wijk informatie en advies inwinnen. Wijkcentra maar ook bijvoorbeeld ouderensteunpunten bieden deze functie. Zoals boven omschreven gaan we de ouderensteunpunten doorontwikkelen. Een belangrijke functie van deze steunpunten is het geven van informatie en advies. Om op wijkniveau samenwerking te bevorderen tussen de verschillende (vrijwilligers) organisaties en verenigingen is coördinatie nodig. Hier ligt een belangrijke taak voor het wijkwelzijnswerk en de ouderensteunpunten.

Een seniorenwegwijzer aan het woord:

'Ik vind het belangrijk dat senioren weten waar zij recht op hebben. De voorzieningen en regelingen die er speciaal voor hen zijn, kunnen het leven een stuk aangenamer maken. Ik kom als wegwijzer soms alleenstaande ouderen tegen die alleen een AOW-uitkering hebben. Dan kijk ik naar de mogelijkheden van bijzondere bijstand, vergoedingen voor bijvoorbeeld een gehoorapparaat en in overleg schakel ik tafeltje-dek-je, de klussendienst, de pedicure of hulp bij de administratie in. Vaak weten mensen niet waar ze recht op hebben of hoe ze dat moeten regelen. Daarom help ik mensen ook met het invullen van formulieren en verwijst ze door naar de juiste instanties'

De seniorenwegwijzers

Senioren kunnen als zij 75 zijn, gebruik maken van een huisbezoek door een seniorenwegwijzer. Voor allochtone ouderen is dit zelfs mogelijk vanaf hun 55e. Ruim een kwart van de senioren maakt gebruik van het aanbod. Seniorenwegwijzers houden in elke wijk wekelijks spreekuur. Op sommige locaties wordt er goed gebruik van gemaakt, op andere nauwelijks. We gaan het bereik vergroten van zowel de huisbezoeken als de spreekuren. De huisbezoeken door een actievere benadering en meer publiciteit. De spreekuurlocaties nemen we onder de loep en we zetten in op een intensiever gebruik in de vergrijsde wijken. Verder onderzoeken we in hoeverre het haalbaar is om de leeftijdsgrens voor het huisbezoek te verlagen.

Cliëntenondersteuning

Behalve het geven van informatie en advies zoals we hierboven omschrijven, is de gemeente ook verantwoordelijk voor cliëntenondersteuning. Cliëntenondersteuning gaat een stap verder dan informatie en advies en richt zich op mensen die voor een vraag of een situatie staan die zodanig complex is dat de betreffende persoon het zelf en met zijn omgeving in eerste instantie niet op kan lossen⁴. Onder cliëntenondersteuning wordt de ondersteuning verstaan van een cliënt bij het verhelderen van een vraag, het maken van een keuze of het oplossen van een probleem. Cliëntenondersteuning heeft de regieversterking van de cliënt (en zijn omgeving) tot doel om de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie te bevorderen.

We hoeven cliëntenondersteuning niet opnieuw te ontwikkelen. Net als op het gebied van informatie en advies gebeurt er al heel veel op dit terrein. In Amersfoort bestaan verschillende vormen van cliëntenondersteuning. We streven er naar deze verschillende vormen meer met elkaar te laten samenhangen. Wij zien hier een belangrijke rol weggelegd voor het Zorgloket.

De ouderenadviseur

Waar de seniorenwegwijzer iemand met een vraag op het goede spoor zet, hebben sommige mensen behoefte aan intensievere begeleiding. Dit kan bijvoorbeeld door middel van een ouderenadviseur. Op veel plaatsen in ons land kennen we de functie van ouderenadviseur. Deze biedt ondersteuning aan individuele ouderen om hen te helpen beter te participeren in de maatschappij. In Amersfoort hebben we zo'n functie niet. In 2008 ontwikkelen en voeren we een model in dat aansluit bij de Amersfoortse situatie en bestaande initiatieven zoals de allochtone zorgconsulent.

⁴ We richten ons hierbij bijvoorbeeld op mensen met een lichamelijke en/of psychische beperking, mensen met materiele en psychosociale problemen, mantelzorgers en ouderen

Niet alleen senioren hebben behoefte aan intensievere ondersteuning. Dit geldt ook voor andere doelgroepen. Aansluitend op het aanbod wat al beschikbaar is voor deze doelgroepen (bijvoorbeeld via MEE), ontwikkelen we het concept ouderenadviseur voor een bredere doelgroep.

MEE

MEE biedt ondersteuning aan mensen met een lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke beperking en chronisch zieken. MEE wordt tot op heden gefinancierd vanuit de AWBZ. We nemen deze taken als gemeente niet over. Wel gaan we de verschillende vormen van informatie & advies en cliëntenondersteuning meer in samenhang brengen. In dit kader maken we nog in 2008 samenwerkingsafspraken met MEE. In deze afspraken nemen we ook de relatie met het Zorgloket mee.

Stadsring 51

Stadsring 51 ondersteunt kwetsbare mensen bij het op orde houden of brengen van hun financiële huishouding, in samenwerking met enkele vrijwilligersorganisaties. Hulp bij belastingaangifte en hulp bij het aanvragen van kwijtschelding gemeentelijke belasting en zuiveringsheffing wordt jaarlijks projectmatig georganiseerd. Deze projecten richten zich op de minima in Amersfoort.

Daarnaast is er hulp mogelijk bij invullen van formulieren voor het aanvragen van een uitkering of het aanvragen van andere inkomensvoorzieningen tijdens het formulieren-spreekuur en wordt hulp aan huis geboden bij de thuisadministratie

Steunpunt Mantelzorg

Het Steunpunt Mantelzorg ondersteunt mantelzorgers. Zij doet dit bijvoorbeeld door middel van:

- inzet van vrijwilligers voor oppas thuis of praktische hulp;
- bemiddeling bij professionele of vrijwillige hulpverlening van andere organisaties (thuiszorg, tijdelijke opname, logeervoorzieningen);
- hulp bij het indienen van aanvragen of klachten;
- het organiseren van respijtactiviteiten en een weekend-uit voor mantelzorgers

Onze activiteiten met betrekking tot de ondersteuning van mantelzorg beschrijven wij verder in hoofdstuk 5.7.

Cliëntenondersteuning GGZ

Een relatief nieuw fenomeen op het terrein van cliëntenondersteuning GGZ (Geestelijke GezondheidsZorg) zijn de zgn. *consumer run* organisaties. In Amersfoort functioneert sinds twee jaar het GGZ-informatiecentrum Reijer ter Burg volgens de *consumer run* formule. Hiermee is een laagdrempelig, voor GGZ patiënten makkelijk toegankelijk, informatiepunt beschikbaar waarmee (potentiële) cliënten van de GGZ informatie kunnen halen en in overleg kunnen kijken welke wegen zij kunnen bewandelen om de juiste zorg te krijgen. Waar de werkzaamheden van dergelijke organisaties zich met name richten op het geven van informatie en advies met betrekking tot de GGZ, zien wij dit als een eerste verantwoordelijkheid van de AWBZ-gesubsidieerde GGZ-instellingen. Waar dergelijke organisaties zich meer richten op cliëntenondersteuning, zien wij dit aanbod als aanvullend op andere vormen van cliëntenondersteuning.

Project Kleur in Actie

Mantelzorg is binnen allochtone families vaak een vanzelfsprekendheid. Er liggen onuitgesproken verwachtingen ten grondslag aan de zorg die in familieverband wordt gegeven. Er is een kentering waar te nemen in deze vanzelfsprekendheid. Het is zoeken naar een nieuwe balans in verhoudingen tussen generaties. Er lijkt behoefte aan nieuwe vormen van onderlinge hulp en hulp van buitenaf die past binnen de tradities en verschuivende opvattingen. Het project Kleur in Actie dat wij samen met Alleato gaan uitvoeren is erop gericht het gesprek in eigen kring over wat kan en mag om zorg te verlichten en om de dialoog tussen allochtone mantelzorgers en 'witte' instellingen op gang te brengen. Het project moet leiden tot ontlasting van allochtone mantelzorgers en een verhoogde toegankelijkheid van zorg- en welzijnsinstellingen voor hun vragen.

5.3 Het bieden van aanvullende ondersteuning voor specifieke groepen

Sommige doelgroepen hebben aanvullende hulp nodig om ervoor te zorgen dat ook zij zo lang mogelijk in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen.

5.3.1 Wat gaan we doen?

Specifieke aandacht voor allochtone ouderen

In Amersfoort wonen nu nog relatief weinig oudere allochtonen, maar hun aantal zal de komende jaren vrij snel groeien. Het blijkt dat deze groep moeilijk wordt bereikt en weinig gebruik maakt van beschikbare zorg- en welzijnsvoorzieningen. Wij investeren extra in het bereiken van allochtone ouderen door het:

- uitbreiden van de seniorenwegwijzers met 2 allochtone seniorenwegwijzers;
- opnieuw bekijken van de locaties voor allochtone seniorenwegwijzers. We gaan op zoek naar (mogelijkheden hiertoe bieden) moskeeën en die ouderensteunpunten lokaties die voor zoveel mogelijk mensen laagdrempelig zijn
- aanbieden en uitbreiden van activiteiten voor allochtone ouderen in die wijken waar veel allochtone ouderen wonen;
- uitbreiden van het taalmaatjesproject dat is ontwikkeld in het kader de Wmo-pilot in onze regio;
- investeren in interculturaliseren van (mantel)zorg;
- ondersteunen van de aanpak allochtone zorgconsulent

Ondersteuning van dementerenden

Het aantal mensen met dementie stijgt snel. Het aantal dementerende ouderen in Amersfoort ligt rond de 1600 en neemt binnen 10 jaar toe tot ruim 2000. Tussen 60-70 % van deze mensen woont thuis. Mensen met dementie en hun partner/familie hebben veel vragen, onrustgevoelens en klachten. Een samenhangend aanbod van dienstverlening aan hen wordt daarom steeds belangrijker.

De regio Amersfoort kent een ruim aanbod van zorg en voorzieningen voor mensen die lijden aan dementie. Zorggebruikers kunnen in onze regio kiezen uit een behoorlijk divers aanbod. Aan aanbod en kwaliteit ontbreekt het niet, wel aan samenhang. In 2006 is de regio Amersfoort aangesloten bij het Landelijk Dementie Programma (LDP). Het regionale actieprogramma beoogt de samenhang te verbeteren.

Vooraf op het gebied van mantelzorgondersteuning zullen wij aansluiting zoeken bij het programma. Bij de ontwikkeling van het regionale netwerk is vooral de ketenvorming met het welzijnswerk voor ouderen van belang. In overleg met de aanbieders zullen we de keten optimaliseren en waar nodig aanvullen. Eén van de aandachtspunten is de behoefte aan een ontmoetingsruimte voor dementerenden en hun verzorgers.

Bieden van collectieve GGZ-preventie

Doel van de GGZ-preventie is om begrip en herkenning van (ernstige) psychische klachten te bevorderen, de bevolking bewust te maken van wat zij zelf aan deze klachten kan doen en haar wegwijs te maken naar instanties die haar zonodig verder kunnen helpen. Enkele belangrijke thema's waar GGZ-preventie zich op richt, zijn:

- Preventie van depressie;
- Preventie van psychische problemen bij kinderen en andere familieleden van psychiatrische patiënten;
- Preventie van werkstress;
- Preventieve activiteiten op het brede terrein van de sociale psychiatrie.

RIAGG Amersfoort & Omstreken voert de collectieve GGZ-preventie taken uit. Het RIAGG biedt een zestal preventieve programma's aan die duidelijke raakvlakken vertonen met onze beleidsterreinen Jeugd, lokaal gezondheidsbeleid, vrijwilligersbeleid/mantelzorg en Amersfoort Vernieuwt.

Het aanbod van de RIAGG Amersfoort en omstreken op het gebied van GGZ-preventie bestaat uit:

Somberheid en depressie: preventie van ontwikkeling van een depressie bij mensen met een lichte tot matige depressieve klachten en/of voorkomen van verergering van de klachten.

Angst en paniek: preventie van ontwikkeling van angststoornissen bij mensen met lichte tot matige angstklachten en/of voorkomen van verergering van de klachten.

Arbeidsgerelateerde psychische problematiek: voorkomen van arbeidsuitval en burnout als gevolg van werkstress.

Mantelzorgers van ouderen met dementie: wijkgerichte benadering gericht op het voorkomen van overbelasting van mantelzorgers, in samenwerking met ouderen welzijnswerk.

Familieleden van mensen met psychiatrische problematiek: voorkomen dat familieleden/direct betrokkenen zelf psychische klachten gaan ontwikkelen.

Kinderen die opgroeien bij een ouder met psychiatrische en/of verslavingsproblematiek: activiteiten gericht op kinderen van ouders met psychiatrische problematiek en/of verslavingsproblematiek (KOPP/KVO) met als doel het ontwikkelen van psychische problematiek bij deze kinderen te voorkomen.

Psychiatrie in de wijk

Psychiatrische patiënten wonen in toenemende mate (beschermd) zelfstandig in de wijken van de stad. Maasschappelijke participatie is echter geen vanzelfsprekendheid en de drempel naar wijkvoorzieningen is soms hoog. Ook wijkbewoners weten vaak niet goed om te gaan met deze doelgroep. Hierdoor is de kans groter dat psychiatrische patiënten in een sociaal isolement terecht komen waardoor ze afglijden. Deze groep verdient extra aandacht. Dit doen we door bijvoorbeeld onze algemene (welzijns)voorzieningen toegankelijk te maken voor deze groep; door specifieke projecten aan te bieden en door het organiseren van nazorg.

We bieden nazorg aan mensen die langere tijd opgenomen zijn geweest, bijvoorbeeld in de psychiatrie, en weer terugkeren in de maatschappij. Dat kan geheel zelfstandig zijn, dat kan ook via een zelfstandige woning waar nog intensieve begeleiding is. Om zelfstandig te kunnen blijven wonen is het opnieuw vinden van aansluiting en invulling van hun leven nodig.

Voorbeelden van ondersteuning aan (ex-) cliënten GGZ

Project Wijk en Psychiatrie

Het project Wijk en Psychiatrie (WEP) maakt vanuit het wijkcentrum activiteiten toegankelijker door begeleiding, training en voorlichting (ook aan buurtbewoners). Het project heeft succesvol in Schothorst gedraaid. De methode is ontwikkeld en vastgelegd in een handboek zodat de methode ook kan worden toegepast in andere wijken, te beginnen in Randenbroek/Schuilenburg.

Weekendtref

De Stichting Cliënten Contact Eemland organiseert sinds 2001 in Amersfoort het project Weekend-Tref. Weekend-Tref is een inloopvoorziening waar de deelnemers elkaar in de weekends kunnen ontmoeten, een praatje maken, de krant lezen, iets drinken, de maaltijd gebruiken, een optreden bijwonen of meedoen met een activiteit. Doel van dit project is het verlichten van de eenzaamheidsproblematiek van (ex-) cliënten van de geestelijke gezondheidszorg (GGZ), met name gedurende de weekenden. Het project is een zogenaamd *consumer run* project, hetgeen wil zeggen, dat de organisatie voor de helft in handen is van mensen uit de doelgroep. Deze verdeling geldt voor de exploitatie en de uitvoering van activiteiten in het buurthuis, maar ook voor het bestuur (8 leden) van de Stichting CCE (Centrum Consultatie en Expertise).

5.4 Het bevorderen van een toegankelijke woonomgeving en mobiliteit

Een toegankelijke openbare ruimte en toegankelijke gebouwen en voorzieningen zijn van groot belang voor mensen met een beperking die zelfstandig wonen. Een toegankelijke woning en voorzieningen thuis zijn niet genoeg. Om het dagelijkse leven te kunnen regelen, anderen te ontmoeten en activiteiten te ontwikkelen moeten er voorzieningen zijn op het gebied van mobiliteit. Ook de omgeving moet toegankelijk zijn. Daar hebben niet alleen mensen met een beperking baat bij.

Toegankelijkheid en mobiliteit: wat doen we bijvoorbeeld al?

Toetsing nieuwbouw

Plannen voor nieuwbouw worden getoetst aan het Bouwbesluit en aan de gemeentelijke 'Basiseisen voor woningbouw en woonomgeving'. Waar mogelijk maakt de gemeente met programma's van eisen en grondcontracten aanvullende afspraken over toegankelijkheid met de projectontwikkelaars. De Woon Advies Commissie (WAC) toetst alle nieuwbouwplannen en hun direct woonomgeving op onder andere gebruikskwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid.

Subsidieregeling toegankelijkheid gebouwen

Eigenaren van woongebouwen en van openbare gebouwen met bepaalde maatschappelijke functies kunnen subsidie krijgen voor het verbeteren van de toegankelijkheid.

Meldpunt woonomgeving

Overhangend groen, kapotte stoeptegels, wegopbrekingen waar iemand met een rolstoel niet langs kan. Dit soort problemen kan worden gemeld aan het Meldpunt Woonomgeving, dat de juiste personen inschakelt om maatregelen te nemen.

Gratis openbaar vervoer voor senioren

In 2007 is een proef gestart: senioren kunnen na 9 uur en in het weekend de hele dag gratis met het stedelijke openbaar vervoer reizen. De proef loopt tot eind 2008. Daarna wordt besloten of de maatregel wordt voortgezet.

Ook met kinderwagens, boodschappenkarren of een tijdelijk verstuurde enkel is een toegankelijke omgeving handig. In een stad met veel historische bebouwing is dat niet zomaar geregeld. Het gaat om een combinatie van grote en kleine aanpassingen, goed opletten bij nieuwbouw en onderhoud, medeverantwoordelijkheid van bedrijven en organisaties in de stad en soms alleen een kleine slimme ingreep.

Om de toegankelijkheid en mobiliteit verder te vergroten zetten we de komende periode extra in op een aantal ontwikkelingen.

5.4.1 Wat gaan we doen?

Voorzieningen met een belangrijke functie voor de Wmo moeten goed toegankelijk zijn. Het gaat om:

- Toegankelijke ruimte voor ontmoeting en activiteiten in alle wijken
- Toegankelijke voorzieningen voor informatie en advies
- Toegankelijke maaltijdvoorziening en zorgpunten in de woonservicegebieden
- Toegankelijkheid van de openbare ruimte als belangrijk aandachtspunt bij de ontwikkeling van woonservicegebieden. We zetten de komende jaren in op:

Bewustwording van het belang van toegankelijkheid en richtlijnen daarvoor:

Nog niet bij alle nieuwe ontwikkelingen in de stad wordt vanzelfsprekend rekening gehouden met richtlijnen voor toegankelijkheid. Wij gaan hieraan binnen de gemeentelijke organisatie aandacht besteden.

De gemeente heeft niet overal zeggenschap over. Bij de inrichting van winkels, de toegankelijkheid van huisartsenposten, de hoogte van brievenbussen, enzovoort, zullen andere partijen hun verantwoordelijkheid moeten nemen. Wij willen het belang van toegankelijkheid op een positieve manier benadrukken en informatie geven. Hiermee willen we andere organisaties aanzetten om in dit verband hun verantwoordelijkheid te nemen.

Per jaar een gerichte actie

Wij stellen per jaar een budget beschikbaar voor een gerichte actie. Aan de hand van een bij ons bekend knelpunt, zoals het ontbreken van een toegankelijk openbaar toilet. Of een door anderen geconstateerd knelpunt. Per jaar kan een onderwerp worden gekozen.

Voetpaden voor iedereen

Er zijn richtlijnen vastgesteld voor de toegankelijkheid van voetpaden. Ook is een voetpadenplan vastgesteld van de belangrijkste routes die verschillende voorzieningen en wijken met elkaar verbinden. De aanpassingen om deze routes goed toegankelijk te maken worden gedeeltelijk uitgevoerd in de periode maart-oktober 2008. Het resterende deel van de aanpassingen wordt gecombineerd met onderhoud of reconstructies in de toekomst. Daar waar in de stad groot weg-onderhoud of reconstructies worden uitgevoerd, worden de richtlijnen voor toegankelijkheid voor iedereen toegepast.

Individuele vervoersvoorzieningen

De gemeente verstrekt vervoersvoorzieningen aan mensen die door een beperking niet met het openbaar vervoer (OV) kunnen reizen. Voor de kortere afstanden kan dat bv. een scootmobiel zijn. Voor langere afstanden kunnen mensen tegen regulier OV-tarief reizen met de Regiotaxi: openbaar vervoer van deur tot deur. Het betreft vervoer tot 15 kilometer rondom Amersfoort. Als reizen met de Regiotaxi niet mogelijk is, kunnen inwoners een financiële tegemoetkoming krijgen voor bijvoorbeeld taxivervoer. Voor vervoer buiten de regio kunnen mensen een beroep doen op het landelijke systeem Valys.

Verbeteren van de toegankelijkheid van het openbaar vervoer

Op grond van de Wet Gelijke Behandeling moet het openbaar vervoer toegankelijk zijn voor mensen met een beperking, zowel het materieel als de infrastructuur. Bij nieuwe aanleg en regulier wegbeheer worden haltes uitgevoerd op 18 centimeter hoogte en voorzien zijn van ribbeltegels voor mensen met een visuele beperking. Bij de haltes moet voldoende manoeuvreerruimte zijn voor rolstoelgebruikers. Wij streven in 2010 45% van de haltes op niveau te hebben. Daarbij wordt door de provincie geprioriteerd naar het aantal instappers, wat er op neer komt dat medio 2010 250 haltes in Amersfoort moeten zijn aangepast.

Stimuleren en ondersteunen van de oprichting van 'vervoersvrijwilligerspools' en werkgroepen toegankelijkheid en mobiliteit

Een dergelijke werkgroep houdt zich bijvoorbeeld bezig met:

- De toegankelijkheid van winkelcentra en openbare voorzieningen. Wat is toegankelijk? Wat niet? Wat zou er kunnen gebeuren ter verbetering en wie kan daarvoor zorgen? De werkgroep kan plannen maken en suggesties doen.
- Het bij elkaar brengen van vraag en aanbod op het gebied van vervoer. Er lijken veel mensen te zijn die behoefte hebben aan vervoer binnen de wijk. Ook zijn er veel mensen die wel willen helpen. Zij vinden elkaar nog onvoldoende. Wij starten een experiment met betrekking tot de opzet van een 'vervoersvrijwilligerspool'.

5.5 Het realiseren van voldoende (aanpasbare, levensloopbestedigde) woningen voor mensen met een zorgvraag

Zelfstandig blijven wonen met toenemende gezondheidsproblemen kan alleen als een woning aanpasbaar (levensloopbestendig) is. Een geschikte woning heeft bijvoorbeeld voldoende manoeuvreerruimte en woon-, slaap- en badkamer op één verdieping die zonder trap te bereiken is of waar een traplift is aan te brengen. Veel senioren in het bezit van een eigen woning, zijn zich niet bewust van de (on)mogelijkheden die hun woning heeft om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen. Door middel van het geven van voorlichting maken we eigenaar-bewoners bewuster van de mogelijkheden en onmogelijkheden van hun woning wanneer ze te maken krijgen met problemen met de gezondheid.

5.5.1 Wat gaan we doen?

In de bestuurlijke overeenkomst Wonen, Zorg en Welzijn regio Eemland 2006-2015 heeft de gemeente Amersfoort zicht vastgelegd op het realiseren van minimaal 1217 woningen die geschikt zijn voor mensen met een zorgvraag. Deze woningen worden gerealiseerd in de nieuwbouw en de bestaande bouw.

Voor wat betreft de nieuwbouw hanteren we de 'Basiseisen voor woningbouw en woonomgeving' waarin eisen voor toegankelijkheid en bewoonbaarheid voor mensen met een beperking zijn opgenomen. Appartementen die voldoen aan de basiseisen hebben 4 sterren⁵. Grondgebonden woningen zijn, wanneer ze voorzien kunnen worden van een traplift, ook geschikt voor mensen met een lichamelijke beperking. Grondgebonden woningen in Amersfoort die voldoen aan de basiseisen bieden die mogelijkheid.

Ook in de bestaande bouw worden woningen opgeplust en daardoor geschikt gemaakt voor mensen met een zorgvraag. Alle complexen van de corporaties zijn beoordeeld op de mogelijkheid deze op te plussen naar 3 of 4 sterren. De gemeente heeft voor het verbeteren van de toegankelijkheid van woongebouwen een subsidieregeling vastgesteld. Appartementengebouwen (zowel koop als huur) die binnen een straal van 500 m. van voorzieningen liggen kunnen een subsidie krijgen van 25% van de te maken kosten voor het verbeteren van de toegankelijkheid⁶.

5.6 Het ondersteunen van mantelzorg

Een mantelzorger is iemand die zorgt voor een gehandicapt of chronisch ziek familielid, buur, vriend of vriendin. De zorg kan bijvoorbeeld bestaan uit hulp bij de administratie, bij het naar buiten gaan of naar de dokter gaan, emotionele steun of hulp bij de dagelijkse levensbehoeften. Meestal is het zorgen voor een naaste geen weloverwogen keuze, maar iets waar men inrolt. De zorg neemt geleidelijk aan toe en daarmee ook de kans op overbelasting.

Het geschatte aantal mantelzorgers in Amersfoort is 13.000. Daarvan geven er 6.000 langdurig en intensief zorg aan hun naaste (meer dan acht uur per week én langer dan drie maanden). Naar schatting zijn ruim 2.000 van hen overbelast.

De vraag naar mantelzorg neemt in de nabije toekomst toe vanwege sterke vergrijzing en vermaatschappelijking van de zorg. Tegelijkertijd beperken de sterke vergrijzing, toename van de arbeidsparticipatie en verkleining van sociale netwerken de mogelijkheid om mantelzorg te verlenen en in te passen in het leven. Hoewel de bereidheid tot het verlenen van mantelzorg er nog onverminderd is, neemt de spanning tussen vraag en aanbod van mantelzorg toe.

An en Bert zijn 50 jaar getrouwd. Vijf jaar geleden begon An te dementeren. Inmiddels is ze zo ver achteruit gegaan dat ze niet meer alleen gelaten kan worden. Bert zorgt met grote toewijding voor haar. Dat is best zwaar en hij kwam aan zijn hobby's niet meer toe. Gelukkig kan hij rekenen op praktische ondersteuning en een aantal vrijwilligers die de zorg voor een dagdeel van hem overnemen. Kan hij rustig boodschappen doen en weer eens vissen en bridgen. Zo tankt hij bij en kan hij de zorg goed aan.

'Er gaat een enorm proces aan vooraf voordat je inziet dat je mantelzorger bent en steun wilt vragen'

(Wmo-bijeenkomst Vrijwilligers)

⁵ Een 3* woning is een rolstoeltoegankelijke en rollatordoorgankelijke woning. Een 4* woning is een rolstoeltoe- en doorgankelijke woning.

⁶ Het woongebouw dient gelegen te zijn op maximaal 500 meter van winkelvoorzieningen en/of een zorgsteunpunt en/of een ontmoetingspunt, of moet zelf de functie van zorgsteunpunt en/of ontmoetingspunt krijgen voor senioren en/of mensen met een lichamelijke functiebeperking in een straal van 500 meter rondom het gebouw.

Respijtzorg en praktische hulp: wat doen we bijvoorbeeld al?

- Het Steunpunt Mantelzorg:
- zet vrijwilligers in voor oppas thuis of praktische hulp;
 - bemiddelt bij professionele of vrijwillige hulpverlening van andere organisaties (thuiszorg, tijdelijke opname, logeervoorzieningen);
 - kan helpen bij het indienen van aanvragen of klachten;
 - organiseert respijtvacatures en een weekend-uit voor mantelzorgers.

Uitgangspunten woonservicegebied Woningvoorraad

- Het gebied heeft aanpasbare (levensloopbestendige) woningen die geschikt zijn voor mensen met een zorgvraag.
- Nieuwbouwwoningen
- binnen de cirkel van 500 meter van voorzieningen moeten minimaal 3* (appartementen 4*) zijn
- Bestaande bouw wordt zoveel mogelijk opgeplust naar 3*.

5.6.1 Wat gaan we doen?

In de Wmo-gesprekken die wij hebben gevoerd bestond veel eensgezindheid over de noodzaak om als gemeente een sturende rol te spelen als het gaat om de ondersteuning van mantelzorgers en daarvoor goede faciliteiten ter beschikking te stellen. Terecht, vinden wij. Niet alleen omdat het onze wettelijke maar juist omdat dit onze morele plicht is, hechten wij veel belang aan het goed ondersteunen van mantelzorg. Wij doen dit op een aantal manieren:

Continueren Steunpunt Mantelzorg.

De gemeente is aan zet als het gaat om de ondersteuning van mantelzorgers.

Wij continueren het aanbod van het Steunpunt Mantelzorg en geven hier meer bekendheid aan.

Het Steunpunt vervult ook een regionale functie. Op basis van inhoudelijke, regionale afspraken doen we een voorstel over de financiering van de regionale taken⁷.

Het beter bereiken van mantelzorgers

Veel mantelzorgers zijn niet op de hoogte van of bekend met het aanbod van het Steunpunt Mantelzorg. We organiseren een publiekscampagne om mantelzorgers bewust te maken van hun situatie en de steun die zij kunnen krijgen.

Sommige specifieke groepen mantelzorgers zijn nog helemaal niet of nauwelijks in beeld bij het Steunpunt. We hebben het bijvoorbeeld over jonge mantelzorgers, allochtone mantelzorgers, mantelzorgers van mensen met psychiatrische problematiek en oudere mantelzorgers die de zorg hebben voor een dementerende partner of ouder. Onze inzet is in eerste instantie gericht op het beter bereiken van allochtone mantelzorgers en oudere, overbelaste mantelzorgers. Twee groepen voor wie zorgen voor een ander zo vanzelfsprekend is, dat zij er niet bij stilstaan dat zij ondersteuning kunnen vragen of überhaupt voor zichzelf opkomen.

Het bieden van respijtzorg en praktische hulp

Veel mantelzorgers willen praktische steun bijvoorbeeld in de vorm van hulpmiddelen of vervoer of bij het invullen van formulieren. Soms kan er behoefte zijn aan tijdelijke overname van de zorg aan een naaste. Dit noemen we respijtzorg. Het doel van respijtzorg is om de mantelzorger te ontlasten.

Er is veel behoefte aan respijtzorg. Landelijk onderzoek heeft uitgewezen dat tweederde van de mantelzorgers behoefte heeft aan een of andere vorm van respijtzorg. Tegelijkertijd blijkt dat het aanbod niet goed aansluit bij de vraag. Bij de vrijwillige hulpdiensten komt dat door een tekort aan vrijwilligers die zich structureel en voor een langere tijd willen binden.

⁷ De regionale taak van het steunpunt werd gefinancierd met behulp van de CVTM-subsidieregeling. Deze regeling is met de invoering van de Wmo overgeheveld naar de gemeenten.

Bij professionele instellingen heeft het te maken met het niet tevreden zijn over het aanbod, bijvoorbeeld jonge mensen die tijdelijk opgenomen worden op een verpleegafdeling of het niet beschikbaar zijn van een plek wanneer de nood het hoogst is.

Wij gaan op twee manieren de aansluiting proberen te verbeteren:

1. door meer bekendheid te geven via een publiekscampagne aan de mogelijkheid er even tussenuit te kunnen;
2. door in overleg met zorgaanbieders (en de zorgverzekeraar) tijdelijk verblijf beter af te stemmen op de behoeften van zorgvragers en hun mantelzorgers.

Het ontheffen van de arbeidsverplichting van bijstandsgerechtigde mantelzorgers

Een bijstandsgerechtigde die mantelzorg verleent kan vrijstelling van de arbeidsverplichting krijgen. De uitkering loopt dan door en de mantelzorger hoeft tijdens de zorgperiode niet te solliciteren op een baan. Het is daarnaast mogelijk uit de bijstand te komen door de uitkeringsgerechtigde mantelzorger te begeleiden bij het aanvragen van een persoonsgebonden budget voor mantelzorgers. Daarvan kan de zorgvrager de mantelzorger betalen, die daarmee uit kan stromen uit de uitkering. Het mes snijdt zo aan meerdere kanten: er wordt zorg verleend en de mantelzorger voorziet in zijn/haar eigen inkomen.

Het bevorderen van samenhang en samenwerking

Veel hulpverleners en zorgorganisaties hebben te maken met mantelzorgers van de cliënten die zij verzorgen. Sommige instellingen hebben zeer nadrukkelijk oog (en oor) voor hen, maar de aandacht voor en het rekening houden met mantelzorgers is over het algemeen onvoldoende. Bovendien blijkt dat hulpverleners vaak niet de mogelijkheid hebben of niet weten waar zij mantelzorgers mee kunnen helpen of naar kunnen verwijzen. Het Steunpunt Mantelzorg heeft nadrukkelijk de taak hulpverleners en organisaties bewust te maken van de behoeften van mantelzorgers en de samenwerking op het gebied van ondersteuning van mantelzorgers te stimuleren.

Het faciliteren van huisvesting van mantelzorgers

De afstand tussen de woning van de mantelzorger en de verzorgde kan een belemmering zijn voor het verlenen van mantelzorg. Om omstandigheden te creëren waardoor makkelijker mantelzorg kan worden verleend, gaan wij de mogelijkheden verkennen van het faciliteren van huisvesting van mantelzorgers of zorgvragers. We denken hierbij bijvoorbeeld aan de mogelijkheden om mantelzorgers en zorgbehoevenden dicht bij elkaar te laten wonen d.m.v. bijvoorbeeld kangoeroewoningen, mantelzorgwoningen of urgentieverklaringen. Verschillende mogelijkheden zullen wij in kaart brengen.

Woningvoorraad

- Het gebied heeft aanpasbare (levensloopbestendige) woningen die geschikt zijn voor mensen met een zorgvraag.
- Nieuwbouwwoningen
- binnen de cirkel van 500 meter van voorzieningen moeten minimaal 3* (appartementen 4*) zijn
- Bestaande bouw wordt zoveel mogelijk opgeplust naar 3*.

Woonomgeving

- De woonomgeving moet geschikt zijn (looproutes, bankjes, etc), of worden gemaakt, voor deze groep om zelfstandig buiten te kunnen en contacten te onderhouden in de buurt.
- De woning en woonomgeving moeten sociaal en fysiek veilig zijn.
- Er moeten voorzieningen zijn op het gebied van mobiliteit.

Voorzieningen op het gebied van zorg en welzijn

- In het gebied moeten voorzieningen aanwezig zijn voor het dagelijkse functioneren en sociale participatie (minimaal aanwezig: ontmoetingsruimte, zorgpost, winkel, informatie-voorziening, maaltijdvoorziening).
- De voorzieningen moeten toegankelijk en bereikbaar zijn.
- Er moeten voorzieningen zijn voor 24-uurs zorg, zorg op afroep en zorg op afspraak.

3* = een rolstoeltoegankelijke en rollatoroorgankelijke woning.
4* = een rolstoel toe- en doorgankelijke woning.

5.7 Het ontwikkelen van woonservicegebieden

Een woonservicegebied is een gebied waarin mensen met een fysieke, verstandelijke of psychische beperking zelfstandig kunnen wonen, omdat er voldoende voorzieningen zijn op het gebied van wonen, zorg en welzijn die zij op maat kunnen afnemen. Dit betekent overigens niet dat in andere wijken geen voorzieningen beschikbaar zijn. Iedereen, ongeacht of hij of zij in een woonservicegebied woont, kan beschikken over woon- zorg - en welzijnvoorzieningen. In een woonservicegebied echter, is meer dan elders, een afgestemd aanbod van voorzieningen die het mogelijk maken dat mensen met een fysieke, verstandelijke of psychische beperkingen kunnen kiezen voor zelfstandig (blijven) wonen. Het gaat over verschillende groepen mensen met verschillende vraagstelling. Maar voor ieder van hen geldt dat zij - om zelfstandig te kunnen blijven wonen - aangewezen zijn op een combinatie van voorzieningen op het terrein van wonen, zorg en welzijn.

Dit stelt eisen aan de woningvoorraad, de woonomgeving en voorzieningen op het gebied van zorg en welzijn.

5.7.1 Wat gaan we doen?

We gaan aan de slag om in een aantal wijken woonservicegebieden te realiseren. In deze wijken kijken we extra scherp naar wat mensen belemmert om in hun eigen omgeving te blijven wonen. In samenwerking met relevante organisaties gaan we in deze wijken een samenhangend pakket van voorzieningen op het gebied van wonen, zorg en welzijn aanbieden.

In verschillende wijken zijn al voldoende voorzieningen aanwezig om een woonservicegebied te ontwikkelen, bijvoorbeeld daar waar ouderensteunpunten zijn.

Er zijn zeven ouderensteunpunten in Amersfoort. Vijf van deze steunpunten zijn 'full-service', dat wil zeggen, alle voor een woonservicegebied noodzakelijke voorzieningen op het gebied van ontmoeting, informatie en maaltijden zijn er te vinden. Ook voorzieningen als een winkel, huisarts en apotheek liggen veelal binnen een straal van 500 meter van deze ouderensteunpunten. De aanwezigheid van de voorzieningen maken deze gebieden nog niet tot een woonservicegebied. We gaan kijken hoe we meer samenhang kunnen aanbrengen. Hier stemmen we in samenwerking met de verschillende organisaties het aanbod op af.

In wijken waar nog niet zo veel voorzieningen zijn, gaan we aan de slag om woonservicegebieden te realiseren. Hier kijken we wat er nog ontbreekt. In samenwerking met organisaties gaan we daar een samenhangend pakket van voorzieningen op het gebied van wonen, zorg en welzijn aanbieden.

Prognose

Amersfoort is nu nog een relatief jonge stad: van alle grote steden heeft Amersfoort na Almere het hoogste aandeel kinderen (0-14jaar). Een aantal ontwikkelingen zorgt ervoor dat dit de komende 20 jaar verandert. Nederland is aan het vergrijzen en juist jonge steden als Amersfoort verouderen verhoudingsgewijs het meest. Dit zien we in vrijwel alle wijken terug. In 2020:

- wonen veel 'jongere' ouderen van 55-74 jaar in Soesterkwartier, Schothorst, Liendert, Randenbroek, Bergkwartier, Hoogland, Zielhorst, Kattenbroek, Nieuwland en Vathorst.

- Wonen de 'oudere' ouderen van 75 jaar en ouder, die juist veel aanspraak op ondersteuning doen, vooral in het Soesterkwartier, Schothorst, Liendert, Bergkwartier en Randenbroek. Pas in 2035 zijn er ook veel in Hoogland, Zielhorst, Kattenbroek, Nieuwland en Vathorst.

De meeste ouderen vinden we in de toekomst qua aandeel in de bevolking in Schothorst Zuid, Schuilenburg, Rustenburg en Berg Noord: in 2024 zijn vier van de tien mensen hier 55 jaar en ouder.

Bij de ontwikkeling van woonservicegebieden geven we prioriteit aan bepaalde wijken op basis van:

- leeftijdsopbouw in de wijk (cq. mate van vergrijzing) en de prognose;
- sociaal-economische situatie;
- mogelijkheden die zich voordoen als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld herstructurering;
- de aanwezigheid van bestaande voorzieningen die makkelijk kunnen worden uitgebouwd cq. benut;
- aanwezigheid/ontbreken van voorzieningen.

Voor de vraag naar behoefte aan voorzieningen is met name relevant waar de meeste ouderen in absolute aantallen wonen. In Hoogland, Soesterkwartier, Liendert, Schothorst, Bergkwartier en ook in Kattenbroek wonen de meeste 'jongere' ouderen. In Soesterkwartier, Schothorst Zuid, Liendert, Schuilenburg, Centrum, Randenbroek, Berg-,Leusder- en Vermeerkwartier wonen de meeste ouderen van 75 jaar en ouder.

Op basis van de criteria ontstaat het volgende schema:

De wijken en de criteria

	1	2	3	4	5	6	7	8
Vathorst								
Hooglanderveen								
Nieuwland								
Kattenbroek								
Zielhorst								
Hoogland								
De Berg								
Leusderkwartier								
Vermeer kwartier								
Randenbroek								
Schuilenburg								
Rustenburg								
Liendert								
Schothorst								
Kruiskamp								
Koppel								
Soesterkwartier centrum								

- 1. Absoluut aantal jongere ouderen (65-74) 2006
- 2. absoluut aantal oudere ouderen (75+) 2006
- 3. % ouderen 2020
- 4. Absoluut aantal jongere ouderen (65-74) 2020
- 5. Absoluut aantal oudere ouderen (75+) 2020
- 6. Mogelijkheden agv ruimtelijke ontwikkelingen/prioriteitswijk/SES
- 7. Ouderensteunpunt
- 8. Geen of onvoldoende voorzieningen

We geven vervolgens prioriteit aan de volgende wijken:

- Vermeer,- Leusder en Bergkwartier
- Schothorst
- Liendert,
- Randenbroek, Schuilenburg
- Soesterkwartier,
- Hoogland
- Zielhorst

De woonservicegebieden ontwikkelen we niet alleen. Wij doen dit in samenwerking met bijvoorbeeld woningcorporaties, zorgaanbieders en maatschappelijke organisaties. Wij sluiten op basis van de geformuleerde uitgangspunten een bestuurlijke overeenkomst. Vervolgens vertalen we in samenwerking met deze partijen de bestuurlijke overeenkomst naar concrete plannen per wijk.

Een aantal ontwikkelingen is reeds in gang gezet, bijvoorbeeld in het kader van Amersfoort Vernieuwt.

De Opgaven

Een vangnet bieden aan specifieke doelgroepen

We willen dat Amersfoorters zo lang mogelijk op een verantwoorde manier, zelfstandig kunnen blijven wonen en meedoen aan de samenleving, ook als zij een handicap of psychische beperking hebben. Als iemand hulp nodig heeft, moet hij in principe eerst proberen om zelf ondersteuning in zijn omgeving te regelen. Maar als dat niet kan, dan biedt de gemeente een vangnet.

'Ik kan door slijtage in m'n gewrichten steeds moeilijker uit de voeten. Gelijkvloers gaat nog wel. Maar de trap op en af gaat steeds moeizamer. We wonen al bijna 40 jaar in dit huis en mijn vrouw en ik willen liever niet verhuizen. Mijn kinderen hebben voor mij een bed in de huiskamer gezet. Maar de kamer is er eigenlijk te klein voor en 's nachts mis ik mijn vrouw. Toen hoorde ik dat je bij het Zorgloket een traplift aan kunt vragen. Dat heb ik gedaan en hij wordt volgende week geplaatst. Slaap ik weer lekker naast m'n vrouw.'

Binnen deze opgave gaat het om:

- bieden van individuele voorzieningen of hulp waardoor mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en deelnemen aan de samenleving (§ 6.1)
- ondersteunen van vrijwillige hulp aan huis (§ 6.2)
- vergroten bereik inkomensondersteunende regelingen (§ 6.3)
- bieden van crisisopvang, een dagopvang en nachtopvang (§ 6.4)

Op grond van de Wmo zorgt de gemeente voor voorzieningen voor mensen met een lichamelijke beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem, die nodig zijn voor:

- het voeren van een huishouden
- het verplaatsen in en om de woning
- lokaal vervoer

Door daarvoor voorzieningen te verstrekken moeten mensen ook in staat zijn elkaar te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan. In de wet is dit opgenomen als het compensatiebeginsel.

6.1 Het bieden van individuele voorzieningen of hulp

De gemeente biedt ondersteuning via algemene voorzieningen. Hoe we dit doen, is in voorgaande hoofdstukken beschreven. Als die voorzieningen niet volstaan, worden individuele voorzieningen verstrekt. De gemeente verstrekt hulp bij het huishouden, rolstoelen en andere verplaatsingsmiddelen, vervoersvoorzieningen, woonvoorzieningen en voorzieningen voor aangepast sporten.

6.1.1 Wat gaan we doen?

Als mensen in aanmerking willen komen voor een vorm van bovengenoemde hulp, kunnen zij zich melden bij het Zorgloket. Het Zorgloket stelt op basis van een indicatieprotocol vast voor welke soort hulp en in welke mate mensen in aanmerking komen: het zogenaamde indiceren. Het Zorgloket, ondergebracht bij het Gewest Eemland heeft van de gemeente de opdracht gekregen om deze indicaties uit te voeren. Zij doet dit op basis van een dienstverleningsovereenkomst waarin taken, verantwoordelijkheden en kwaliteitsaspecten zijn beschreven. In hoofdlijn komt het er op neer dat de gemeente verantwoordelijk is voor het beleid en het afsluiten en beheren van de contracten en dat het Gewest verantwoordelijk is voor de uitvoering.

Ondersteuning van de vrijwillige hulp: wat doen we al?

- Het Vrijwilligerssteunpunt biedt Hulp Thuis. Zo'n 110 vrijwilligers bieden hulp aan mensen, die zichzelf niet goed kunnen redden en geen of niet voldoende hulp kunnen krijgen van familie of vrienden. Ook mantelzorgers van mensen met een (chronische) aandoening of handicap kunnen hulp van een vrijwilliger krijgen.
- Project Stimulans: een maatjesproject voor mensen met psychiatrische problematiek.
- Project Sensor biedt een activeringsaanbod voor ouderen in sociaal isolement.
- Project Sterk Netwerk biedt ondersteuning bij netwerkontwikkeling voor mensen met een verstandelijke beperking.

Op basis van de indicatie kunnen aanvragers kiezen tussen hulp of een voorziening in natura en een persoonsgebonden budget. Bij hulp of een voorziening in natura zorgt de gemeente voor de levering ervan. Cliënten kunnen hierbij kiezen tussen drie, door de gemeente gecontracteerde aanbieders⁸. Met een persoonsgebonden budget kopen mensen zelf hulp of een voorziening in. Welke voorzieningen we verstrekken en onder welke voorwaarden is uitgewerkt in de verordening, het verstrekkingenboek en het besluit individuele Wmo-voorzieningen.

Andere voorzieningen vallen onder andere regelingen. Verpleging en verzorging vallen bijvoorbeeld onder de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). Voorzieningen voor werk verstrekt het UWV. Hulpmiddelen als een rollator worden verstrekt via de ziektekostenverzekering.

Het Wmo-verstrekkingenbeleid sluit aan bij het beleid onder de Wet voorzieningen gehandicapten en de AWBZ, waar deze voorzieningen tot 2007 onder vielen. In het eerste kwartaal van 2008 evalueren wij de ervaringen. Wij betrekken de Wmo-adviesraad bij de uitvoering van deze evaluatie. Daarnaast houden de aanbieders ook klanttevredenheidsonderzoek. Zij rapporteren één keer per kwartaal aan de gemeente. Kwaliteit van de dienstverlening is één van de aspecten die elk kwartaal wordt besproken. Tenslotte voert het Gewest een onafhankelijk, door SGBO (Sociaal Geneeskundige Beroeps Opleidingen) gefaciliteerd, onderzoek uit naar de klanttevredenheid.

Indien hier op grond van genoemde onderzoeken aanleiding toe is, passen wij het verstrekkingenbeleid aan.

6.2 Het ondersteunen van vrijwillige hulp aan huis

'Vrijwillige hulp aan huis' is maatschappelijke ondersteuning bij uitstek. Door de inzet van vrijwilligers kunnen mensen langer in hun eigen omgeving blijven wonen en wordt de vraag naar professionele hulp ontlast. Uiteraard wordt vrijwillige hulp niet ingezet in plaats van geïndiceerde professionele hulp. Het is wellicht de meest intensieve vorm van vrijwilligerswerk. Intensief omdat het vaak gaat om structurele inzet voor langere tijd en omdat het bieden van hulp een zware emotionele belasting kan zijn. Deze vorm van vrijwilligerswerk verdient dus alle mogelijke ondersteuning vanuit de gemeente.

⁸ Situatie tot 2010. In 2008 beslisten we over een nieuwe aanbestedingsprocedure.

6.2.1 Wat gaan we doen?

Wij continueren Hulp Thuis vanuit het Vrijwilligerssteunpunt. Hulp Thuis bemiddelt bij aanvragen van hulpvragers of mantelzorgers om extra steun of praktische hulp. Hulp Thuis voorziet in een grote behoefte aan informele zorg. Het is van belang de bekendheid ervan verder te vergroten, om zo meer vrijwilligers enthousiast te krijgen voor deze vorm van hulp. Tevens zoeken wij samen met het Vrijwilligerssteunpunt naar nieuwe vormen van hulp aan huis, omdat met de huidige werkwijze niet in het toenemend aantal hulpvragen kan worden voorzien. Het zoeken naar medespelers in het veld door wijkgericht te werken is er een van. We maken daarbij gebruik van de bevindingen van de pilot Buurtzorg (vrijwillige inzet door en voor buurtbewoners) en het project Sterk Netwerk (de inzet van vrijwilligers als netwerkcoach bij cliënten met een verstandelijke beperking).

6.3 Vergroten bereik inkomensondersteunende regelingen

Er is een groep Amersfoorters die moeten rondkomen van een laag inkomen. Voor hen is een of andere vorm van inkomensondersteuning van groot belang om te kunnen participeren in de samenleving. Het gaat om daadwerkelijk financiële steun als ook om ondersteuning bij het verkrijgen daarvan.

Tot het Amersfoorts minimabeleid behoort een brede en geïntegreerde aanpak van schuldproblemen, een omvangrijk beleid gericht op werk en activering en een uitgebreid pakket financiële regelingen.

We kennen in Amersfoort de volgende inkomensondersteunende maatregelen:

- Amersfoort Plustoeslag voor 65+ers;
- regeling Kwijtschelding gemeentelijke belastingen;
- regeling sociale participatie (SOPA);
- aanvulling op een onvolledige AOW;
- collectieve ziektekostenverzekering voor minima;
- regeling 'schooltas': voor gezinnen met schoolgaande kinderen van 12 tot 18 jaar;
- de mogelijkheden van de bijzondere bijstand;
- langdurigheidstoeslag.

De regelingen hebben een positief effect op de financiële positie van mensen met een minimuminkomen. Toch maakt niet iedereen die hier recht op heeft gebruik van deze regelingen. Het blijkt dat de kwijtschelding gemeentelijke belastingen en de Amersfoort Plustoeslag een bereik hebben van nagenoeg 100%. De SOPA-regeling heeft echter slechts een bereik van 32%.

Om het bereik van deze regelingen te vergroten gaan we verschillende gegevensbestanden aan elkaar koppelen, zodat mensen direct benaderd kunnen worden met de regelingen waar ze recht op hebben. De verwachting is dat dit het bereik van enkele regelingen aanzienlijk vergroot.

6.4 bieden van crisisopvang, een dagopvang en nachtopvang

Sommige mensen zijn door een combinatie van problemen als schulden, psychosociale problematiek, verslaving en het ontbreken van werk en een sociaal netwerk (tijdelijk) niet meer in staat zelfstandig te wonen. In eerste instantie proberen we mensen met intensieve begeleiding hun woning te laten behouden. Mocht dit niet langer gaan dan bieden we een vangnet door opvang en begeleiding in de vorm van een crisisopvang, een dag- en een nachtopvang.

Mensen die een langdurig bestaan van verslaving al dan niet in combinatie met dakloosheid hebben, bieden we een gedifferentieerd aanbod van opvang, begeleiding en behandeling. Hiertoe breiden we op dit moment de voorzieningen voor dak- en thuislozen uit.

Door de combinatie van problemen voor zowel de mensen die (nog) zelfstandig wonen als mensen die een zwervend bestaan leiden, is een integraal aanbod noodzakelijk. Dit betekent dat de uitvoerende instellingen intensief met elkaar moeten samenwerken om zo een sluiten keten van hulp te vormen.

Het beleid met betrekking tot maatschappelijke opvang, de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) en het verslavingsbeleid hebben we verder uitgewerkt in de nota 'Zorg onder dak: maatschappelijke opvang 2004-2008'.

'Zorg onder Dak' (Prestatievelden 7, 8 en 9)

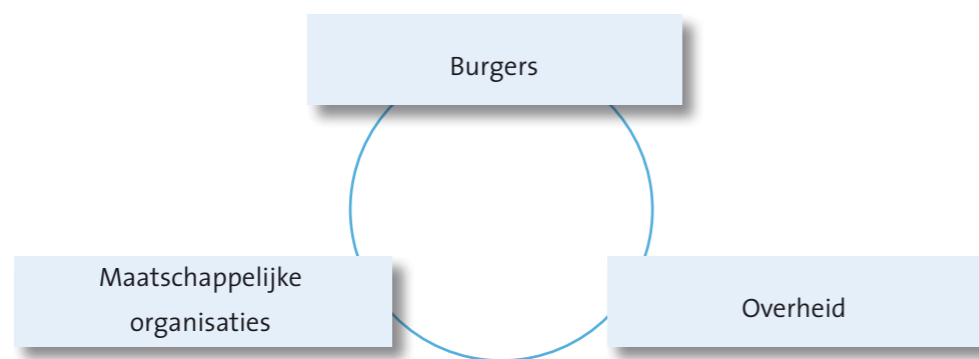
Speerpunten:

1. Terugdringen huisuitzettingen
 - Beperken instroom
2. Opzetten stedelijk OGGZ platform en uitwerking van OGGZ regiovisie met de betrokken gemeenten: verbeteren registratie en methodiek in de keten van zorg- en maatschappelijke dienstverlening
 - Verbeteren opvang
3. Uitbreiding van zorgvoorzieningen binnen de maatschappelijke opvang en verslavingszorg, meer maatwerk voor verschillende doelgroepen. Dagactiviteiten ontwikkelen.
 - Verbetering opvang en diversiteit van voorzieningen

Hoe organiseren we het? Met wie en wat mag het kosten?

In de voorgaande hoofdstukken hebben we beschreven wat we de komende jaren op het gebied van maatschappelijke ondersteuning willen bereiken. De gemeente kan dit niet alleen. We zijn daarvoor afhankelijk van anderen.

In de verhouding tussen burgers, maatschappelijke organisaties en overheid zijn de volgende vragen voortdurend van belang:

- Wat kunt u zelf doen? Wat doet u al?
- Wat verwacht u van anderen?
- Wat verwacht u van de gemeente?

‘Coproducties, gezamenlijke verantwoordelijkheid’. Dit vraagt wat van de samenwerking tussen deze partijen. Staat de gemeente open voor initiatief vanuit burgers? Hoe gaan maatschappelijke organisaties hiermee om? Hoe stimuleert of stuurt de gemeente haar instellingen om samen te werken, flexibel of wijkgericht te zijn? En wat mag dit kosten?

7.1 Hoe gaan we om met onze partners?

De gemeentelijke regierol

We werken samen met bewoners, maatschappelijk middenveld, onderwijs, corporaties en ondernemers. Met hen gaan we aan het werk in onze buurten. Dit klinkt misschien logisch maar samenwerking is vaak (nog niet) vanzelfsprekend. Het is niet vanzelfsprekend omdat we soms niet weten hoe het moet, soms vanwege (vermeende) concurrentiegedachten, maar ook omdat afzonderlijke prestatieafspraken samenwerking in de weg (zouden) staan.

De gemeente zal het voortouw moeten nemen om samenwerking, wijkgerichtheid en vraaggerichtheid te stimuleren. De gemeentelijke rol is in die zin:

Beleidsmatig: opstellen beleid en vaststellen van doelstellingen;

Procesmatig: bij elkaar brengen van partijen, maken van afspraken met partijen, toetsen van het resultaat;

Intern: faciliteren van regelgeving en integreren van verschillende afdelingen.

De aansturing van gesubsidieerde instellingen

In de prestatieafspraken met door ons gesubsidieerde instellingen worden naast te bereiken doelstellingen ook kwaliteitsafspraken gemaakt. We maken subsidieafspraken die ruimte laten voor flexibele inzet van bijvoorbeeld het wijkwelzijnswerk, het ouderen welzijnswerk of het Vrijwilligerssteunpunt. Een basisvoorziening in het Vermeerkwartier vraagt immers om een andere inzet dan een basisplusvoorziening in Kruiskamp. Door flexibele afspraken te maken moeten organisaties makkelijker kunnen inspringen op problemen, initiatieven en vragen vanuit de wijk.

Samenwerking en netwerkvorming zien wij als concrete activiteit van de organisaties. Wij nemen dit op in de prestatieafspraken met organisaties die zich bijvoorbeeld bezig houden met het geven van informatie en advies of met de ondersteuning van (vrijwilligers)organisaties.

Verder gaan we samenwerking en netwerkvorming bevorderen door te experimenteren met de aanpak van ‘coalitievorming’. Dit houdt in dat we organisaties gezamenlijk uitdagen oplossingen aan te dragen en nieuwe kansen te creëren. We gaan met hen een ‘contract op hoofdlijnen’ aan waarin de beoogde maatschappelijke prestaties centraal staan.

7.2 Burgerparticipatie

De vraag van de burger is het vertrekpunt voor ons beleid. Wij willen inzicht krijgen in deze vraag om het aanbod in de stad daarop toe te kunnen spitsen. Het gaat hierbij zowel om de vraag hoe mogelijkheden te benutten als om de vraag hoe om te gaan met beperkingen. Overigens kan het niet zo zijn dat wij aan elke vraag van de burger gehoor geven. Het is niet altijd: u vraagt en wij draaien. We vragen burgers mee te doen, te participeren. Dit betreft meedoen in de zin van:

1. Participeren in allerlei activiteiten, zoals werken of meehelpen als vrijwilliger of mantelzorger;
2. Betrokken zijn bij de vormgeving, uitvoering en evaluatie van beleid.

In de voorgaande hoofdstukken van dit beleidskader hebben we de eerste vorm van participatie beschreven. In deze paragraaf gaan we in op de betrokkenheid bij beleid. We onderscheiden hierin de participatie bij de ontwikkeling van dit kader en de participatie bij de uiteindelijke uitvoering en evaluatie.

Participatie bij de ontwikkeling van het Wmo-beleid

Wij hebben bij de totstandkoming van dit beleidskader burgers op een zo breed mogelijke manier proberen te betrekken. We hebben inwoners huis-aan-huis uitgenodigd om mee te doen aan één van de 12 wijkgesprekken waar we in totaal met meer dan 600 mensen spraken. We hebben een Wmo-adviesraad ingesteld en inwoners uitgebreid geïnformeerd via een Wmo-krant. Daarnaast voerden we gesprekken met vrijwilligers, mantelzorgers, instellingen, organisaties, belangenverenigingen en adviesraden. Kortom, een dynamisch, waardevol en interactief proces.

De betrokkenheid van jongeren bij de Wmo

We hebben ons bij de ontwikkeling van dit beleidskader niet expliciet gericht op het betrekken van jongeren. Uiteraard waren zij welkom bij de wijkgesprekken, maar zoals te verwachten was deze groep hierbij ondervertegenwoordigd.

Het prestatieveld twee, dat betrekking heeft op de doelgroep jeugd, hebben we in dit beleidskader buiten beschouwing gelaten. Het komt uitvoerig aan de orde in onze 'Operatie Amersfoort Jong'. Jongeren zijn bij de ontwikkeling van dit programma nadrukkelijk betrokken. Laten wij deze doelgroep in dit beleidskader dan helemaal buiten beschouwing? Nee, dat ook weer niet. Natuurlijk raken de beschreven opgaven in veel gevallen jongeren. In die gevallen (bijvoorbeeld maatschappelijke stages of gebruik van de wijkcentra) betrekken wij hen bij de ontwikkeling en uitvoering van ons beleid. Daarnaast leggen wij het concept van dit beleidskader ter advisering voor aan jongerenpanel Young Vision.

Participatie bij de uitvoering

De betrokkenheid en belangstelling van burgers bij de ontwikkeling van dit beleidskader willen we vasthouden bij de daadwerkelijke uitvoering. Dit betekent dat we op verschillende manieren burgers willen blijven betrekken bij de Wmo. Niet omdat de wet dit voorschrijft, maar omdat we denken dat ons beleid er beter van wordt en dat oplossingen beter zullen aansluiten bij wat de maatschappij vraagt. Bovendien wordt het 'eigenaarschap' van de oplossingen voor een deel bij de burgers gelegd, hetgeen de maatschappelijke betrokkenheid bevordert. Hoe en in welke mate we burgers betrekken hangt o.a. af van het onderwerp en de betrokkenheid van mensen bij een bepaalde problematiek. In ieder geval willen we per situatie vooraf steeds helder zijn over de speelruimte die burgers of instellingen hebben en geven we aan of er sprake is van inspraak (reactie op beleid), consultatie (meedenken en adviseren over beleid) of coproductie (samenwerking op basis van gelijkwaardigheid tussen gemeente en betrokkenen). Per situatie bekijken we wie we wanneer betrekken.

Zo betrekken we bijvoorbeeld bij het verder ontwikkelen van de maatschappelijke stages andere partijen dan bij het ondersteunen van mantelzorg of het ontwikkelen van woonservicegebieden.

De Wmo-adviesraad

De Wmo heeft een groot aantal doelgroepen. Om deze groepen op een werkbare manier te betrekken bij de ontwikkeling van het beleidskader zijn zij georganiseerd in de Wmo-adviesraad. De Wmo-adviesraad heeft tot taak het college te adviseren over het beleidskader en bij de totstandkoming hiervan⁹. Op basis van de ervaringen met deze vorm van participatie bekijken we hoe we de uiteindelijke organisatie van de burgerparticipatie vormgeven. Hiervoor zullen we in 2008 een voorstel doen.

De Wmo-adviesraad adviseert het college over het beleidskader. Naast betrokkenheid van de Wmo-adviesraad zal het conceptbeleidskader ter inspraak worden voorgelegd aan de bestaande adviesraden (Seniorenraad, Adviesraad Kleurrijk Amersfoort en Gehandicapten en Patiënten Platform Amersfoort). Ook andere belangenorganisaties, waaronder Young Vision zal gevraagd worden een reactie te geven.

Klachtenregistratie

Uiteraard doen wij er alles aan om onze dienstverlening zo goed mogelijk op orde te hebben. Desalniettemin kan het gebeuren dat mensen klachten hebben over bijvoorbeeld de geleverde zorg, de wijze waarop iemand is behandeld door het zorgloket of bejegend door een ambtenaar. Klachten met betrekking tot de Wmo worden op verschillende manieren georganiseerd.

Ten eerste bestaat bij de gemeente de mogelijkheid om een klacht in te dienen als iemand bijvoorbeeld ontevreden is over de dienstverlening van de gemeente. Dit is iets anders dan bezwaar maken. Dat gaat alleen over besluiten. Dit is een algemene regeling, niet specifiek voor de Wmo. Overigens is deze regeling ook van toepassing op het Gewest cq. Zorgloket. Klachten over het Zorgloket komen dus bij de gemeente binnen.

Verder moeten de zorgaanbieders voldoen aan de Wet klachtenrecht cliënten zorgsector (WKCZ). Zij registreren binnengekomen klachten. Deze worden in de kwartaalgesprekken met de gemeente besproken.

⁹ Op grond van artikel 12 (Wmo) is het college van B&W 'verplicht advies te vragen aan de gezamenlijke vertegenwoordigers van representatieve organisaties van de kant van vragers op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, alvorens een voordracht tot vaststelling door de gemeenteraad te doen'.

7.3 Financiën

Het beleidskader geeft richting, ook aan de besteding van de beschikbare middelen.

In totaal is in de gemeentebegroting voor de relevante posten een bedrag geraamd van ongeveer € 34 miljoen. De inkomsten van het rijk bedragen € 11 miljoen. De inkomsten aan eigen bijdragen van de burgers zijn € 2 miljoen. Totaal komt dit neer op € 13 miljoen. Per saldo bedraagt het gemeentelijk aandeel dus € 21 miljoen gedekt uit overige algemene inkomsten en doeluitkeringen (zie bijlage 2).

De uitgaven met betrekking tot de individuele voorzieningen 'hulp bij het huishouden', zijn in 2007 lager uitgevallen. Echter dit is het 1e uitvoeringsjaar en de Wmo is in ontwikkeling. De wet heeft hier het karakter van open einde regeling. Dit brengt onzekerheden met zich mee. Daarnaast zijn de effecten van de herindicering en marktontwikkelingen (zoals bijvoorbeeld cliëntvolume en macrobudget) nog niet bekend. Een andere onzekerheid betreft het voornemen van de staatssecretaris de wet te wijzigen met betrekking tot de inzet van alphahulpen.

Resumerend: het financieel kader voor de komende jaren is nog niet duidelijk. Er bestaan risico's. In lijn met het raads besluit d.d. 14 november 2006 (motie M 3.2) willen wij een reserve handhaven. De niet bestede Wmo-middelen worden in deze reserve gestort. Voor 2008 en 2009 zal worden bezien in hoeverre het verantwoord is hier een beroep op te doen voor extra beleidsconforme uitgaven.

Inzet additionele middelen

Wmo-beleid is geen nieuw beleid. Veel van de beleidsvoornemens zoals omschreven in dit beleidskader is staand beleid en wordt uit de lopende begroting gefinancierd. In voorliggende beleidsplan komen echter ook ambities aan bod die additionele middelen vergen. Onderstaand overzicht geeft inzicht in de benodigde additionele middelen per opgave. Voor deze afzonderlijke beleidsprioriteiten, waar in de begroting geen middelen voor zijn gereserveerd, willen wij zoals hierboven omschreven, voor 2008 en 2009 incidenteel middelen beschikbaar stellen uit deze reserve. Deze bedragen zijn gebaseerd op het, uit dit beleidskader voortvloeiende, actieplan.

Bij de kadernota's zullen wij de financiële consequenties van de, in dit kader, opgenomen beleidsvoornemens meenemen en op dat moment integraal afwegen tegen andere wensen. Uitvoering van de beleidsvoornemens is afhankelijk van de uiteindelijke besluitvorming door de raad bij de begroting.

	2008 (x 1.000)		2009 (x 1.000)		2010 (x 1.000)		2011 (x 1.000)	
Opgave 1:	Inc.	Struct.	Inc.	Struct.	Inc.	Struct.	Inc.	Struct.
Stimuleren initiatief			225		225		100	
Ondersteunen vrijwilligerswerk			50		50	200	50	200
Opgave 2:								
Ruimte voor ontmoeting				PM.		PM.		PM.
Opgave 3:								
Informatie & advies	100		150	100	150	100	100	100
Ondersteunen specifieke doelgroepen	55		60		60		60	
Ondersteunen mantelzorg	85							
Ontwikkelen woonservice-gebieden			100		100		100	

7.4 Evaluatie/Monitor/tevredenheidsonderzoek

Dit beleidskader is een groeidiamant, schreven wij in de inleiding. Daarom is het belangrijk om te evalueren en zo nodig bij de stellen. Wij rapporteren jaarlijks over de resultaten van het beleid in het jaarverslag. De informatie die wij moeten leveren aan het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport maakt daar onderdeel van uit. Het ministerie gebruikt deze informatie voor een landelijke rapportage waarin gegevens van gemeenten worden vergeleken.

Onderzoeksbureau SGBO heeft in 2007 samen met gemeenten een vragenlijst ontwikkeld om het Wmo-beleid van gemeenten te kunnen vergelijken. De zogenaamde Wmo-benchmark. Wij hebben daar aan meegewerkt. Per prestatieveld moet een aantal kerngegevens geleverd worden. De vragenlijst is uitgebreider dan die van het ministerie. De gegevens die wij moeten leveren aan het ministerie zijn opgenomen in de vragenlijst voor de benchmark. Wij verwachten het rapport begin 2008. Ook de komende jaren zullen wij deelnemen aan deze benchmark

De Wet maatschappelijke ondersteuning verplicht naast het rapporteren over de resultaten van het beleid tot het uitvoeren van onderzoek naar de *'tevredenheid van vragers van maatschappelijke ondersteuning over de uitvoering van de wet, die verkregen zijn volgens een methode die na overleg met representatieve organisaties op het gebied van maatschappelijke ondersteuning tot stand is gekomen'*. (Wmo artikel 9)

In 2007 voert het Gewest Eemland in samenwerking met SGBO een tevredenheidsonderzoek uit naar de verstrekking van individuele voorzieningen. De leveranciers van hulp bij het huishouden doen ook zelf een klanttevredenheidsonderzoek. De resultaten verwachten we in het eerste kwartaal van 2008.

Ook de aanbieders van de individuele voorzieningen voeren klanttevredenheidsonderzoek uit. De aanbieders van hulp bij het huishouden laten zelf een tevredenheidsonderzoek uitvoeren, de regiotaxi ook. De leveranciers van hulpmiddelen moeten jaarlijks een evaluatie doen, wat kan in de vorm van een tevredenheidsonderzoek. Dat is onderdeel van de contractafspraken. Over het algemeen besteden zij het onderzoek uit aan een onderzoeksbureau.

In diverse stedelijke monitoren staan vragen over de tevredenheid van inwoners, bijvoorbeeld over hun wijk en de voorzieningen daar. Daarmee is niet de tevredenheid van alle mensen die zijn betrokken bij de vier opgaven in dit beleidskader in beeld. Of om in wettelijke termen te spreken, de tevredenheid van vragers van maatschappelijke ondersteuning op alle negen prestatievelden. Wij zullen onder andere in overleg met de Wmo-adviesraad bepalen welke aanvullende onderzoeken nodig zijn en welke organisaties wij betrekken bij het ontwikkelen van de onderzoeksmethode.

Bijlagen

- 1 De relatie met de prestatievelden en andere beleidsterreinen**
- 1a Amersfoort Jong**
- 2 Financieel overzicht**
- 3 Afkortingenlijst**

De relatie met de prestatievelden en andere beleidsterreinen

In de Wet maatschappelijke ondersteuning staan negen prestatievelden. Dit zijn de gebieden waarop de gemeente actief moet zijn en waar zij aandacht aan moet geven. De gemeentelijke organisatie is opgedeeld in beleidsafdelingen. De indeling en inhoud van de prestatievelden en de beleidsafdelingen vallen niet samen, maar de verschillende terreinen hebben wel raakvelden. Om de relaties tussen de prestatievelden en relevante gemeentelijke beleidsvelden te laten zien is in onderstaand schema opgenomen waar verbanden liggen.

De negen prestatievelden uit de wet:

1. het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten
2. op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden
3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning
4. het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers
5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem
6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer
7. het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang
8. het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen
9. het bevorderen van verslavingsbeleid

Beleid	Prestatievelden								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Welzijn									
Sport									
Cultuur									
Integratie									
Werk en Inkomen									
Wonen									
Jeugdbeleid: Amersfoort Jong									
Onderwijsbeleid									
Seniorenbeleid									
Gezondheidsbeleid									
Vrijwilligersbeleid									
Maatschappelijke opvang									
Amersfoort Vernieuwt									
Beleid individuele verstrekkingen									

Wij omschrijven in het beleidskader vier opgaven. Deze opgaven omvatten wat ons betreft de kern van de wet. In onderstaand schema geven wij aan hoe de negen prestatievelden zich verhouden tot de vier opgaven.

Opgave	Prestatievelden								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
We gaan eigen initiatief beter benutten.	■	■	■	■	■				
We zorgen voor omstandigheden om de samenhang in de wijk te vergroten.	■		■						
We zorgen voor randvoorwaarden zodat mensen langer in hun omgeving kunnen blijven wonen.	■		■	■	■	■			
We bieden een vangnetfunctie aan specifieke doelgroepen.			■		■	¹⁰	■	■	■

Niet alle prestatievelden uit de wet vindt u terug in de vier opgaven. Wij beperken dit beleidskader tot ons zogenoemde kernbeleid. Het kernbeleid beperkt zich tot de prestatievelden 1 en 3 t/m 6 Het beleid voor de andere prestatievelden is beschreven in de volgende beleidsnota's:

Prestatieveld 2

- 'Voorstel actualisering jeugdbeleid: Operatie Amersfoort Jong 2006-2010' (jeugdbeleid)
- 'Actie op de uitval; actieprogramma 2007-2010' (onderwijsbeleid)

Prestatieveld 7, 8 en 9

- 'Zorg onder dak, maatschappelijke opvang 2004-2008' (beleid maatschappelijke opvang)
- 'Huiselijk geweld de deur uit; eindrapport project aanpak huiselijk geweld Eemland-zuid' (beleid maatschappelijke opvang)

¹⁰ De prestatievelden 7, 8 en 9 zijn niet omschreven in dit beleidskader

Bijlage 1a:

Amersfoort Jong

We hebben vijf programma's opgesteld waarbinnen het jeugdbeleid tot 2010 wordt ingevuld. De programma's jeugd in huis; jeugd op straat; jeugd op een club; jeugd op school en jeugd aan het werk. Hieraan zijn tien blikvangers gekoppeld met concrete doelstellingen.

Jeugd op school: Meer kans met een diploma

1. Meer jongeren met een startkwalificatie

In 2010 heeft maximaal 19% niet-leerplichtigen het onderwijs zonder startkwalificatie verlaten.

En 50% van de voortijdige schoolverlaters in het schooljaar 2009 - 2010 is in dat schooljaar herplaatst.

2. ABC-scholen in heel Amersfoort

Elke wijk heeft in 2010 een ABC-school

Jeugd op straat: Investeren in een prettig straatklimaat

3. Meer en betere speel/buitenruimte

De (speel/buiten)locaties voor kinderen en jongeren moeten beter. Op basis van een inventarisatie van de huidige speelruimte ligt er in 2006 een voorstel tot verbeteringen en is dat in 2010 gerealiseerd.

Speciaal in de 'Amersfoort-Vernieuwt-wijken'.

4. Jongeren brengen meer dan overlast

In 2010 zijn overlastgevende jongeren uit de ergernis top 3 (van de monitor Leefbaarheid & Veiligheid).

Jeugd op een club: Jongeren in beweging

5. Sport ook in de buurt

In 2010:

- is in elke wijk een buurtsportactiviteit voor 3-6 jarigen, 7-12 jarigen en de groep 13-18 jarigen.
- doet gemiddeld 65% van alle Amersfoortse jongeren onder de 23 jaar buiten schooltijd en werk aan sport via een sportvereniging of sportschool/fitnessclub.

6. Cultuur: ook voor jou

In 2010 doet gemiddeld 40% van alle Amersfoortse jongeren onder de 23 jaar buiten schooltijd aan muziek, dans of zang.

7. Jongerenparticipatie: ook bij Operatie Amersfoort Jong

Jongeren worden betrokken bij Operatie Amersfoort Jong en gestimuleerd mee te denken over het jeugdbeleid en meer specifiek de 'blikvangers'.

Jeugd aan het werk: Jeugdwerkloosheid kan niet!

8. Jongeren zijn aan het werk of volgen een opleiding

In 2010 is de geregistreerde jeugdwerkloosheid onder het landelijk gemiddelde (volgens de CBS-definitie van werkloosheid).

9. Stageplekken en leerwerkplekken: toegankelijk, breed en genoeg

In 2007 wordt nagegaan of het aanbod van stageplekken en leerwerkplekken aan de vraag tegemoet komt (aantal, toegankelijkheid voor iedereen, spreiding sectoren en functies).

In 2010 is er geen gebrek aan passende stageplekken.

Jeugd in huis: Opvoeden doe je samen!

10. Jong Centraal: bekend, bereikbaar en gewaardeerd.

In 2010 is 30% van de ouders van kinderen in de leeftijd tussen 0 en 18 bekend met het Jeugdinformatiepunt.

En 75% van de jongeren en ouders die te maken hebben gehad met het Jeugdinformatiepunt is in 2010 tevreden over de dienstverlening.

11. Betere samenwerking en afstemming tussen organisaties en instellingen

In 2008 is een heldere taakverdeling tussen betrokken organisaties en instellingen. De huidige projecten en activiteiten zijn in kaart gebracht: dubbelingen zijn eruit en witte vlekken zijn opgevuld.

Bijlage 2:

Financieel overzicht

Prestatievelden WMO conform primitieve begroting

Prestatievelden	Uitgaven
1 Leefbaarheid en sociale samenhang	2008
Programmakosten stedelijk/leefbaarheid	624.900
Buurwerk/jongerenwerk huisvesting/incl. jongerenvoorzieningen	1.562.076
Buurtwerk opbouwwerk	2.843.805
Overig sociaal cultureel werk	415.600
Jongerenwerk	1.473.819
2 Preventieve ondersteuning Jeugd	
Werkgroep uitbreiding leerlingenzorg	462.300
Opvoed en gezinsondersteuning	109.600
Jeugd gezondheidszorg/preventief jeugdbeleid	3.005.800
3 Informatie, advies en cliëntondersteuning	
WMO-loket	310.200
Algemeen Maatschappelijk Werk	1.275.500
Advisering	449.400
Overige gehandicaptenzorg/Maatschappelijke begeleiding	113.600
4 Mantelzorg en vrijwilligers	
Vrijwilligers organisatie	988.600
Overige subsidies	470.900
5 Bevordering deelname	
Seniorenbeleid	974.800
6 Verlenen individuele voorzieningen	
Leefvoorzieningen verstrekkingen/uitvoeringskosten	6.883.200
Huishoudelijke Zorg	12.123.500
Uitgaven prestatieveld 1 t/m 6	34.087.600

Afkortingenlijst

ABC-school	Amersfoortse Brede Combinatieschool
AOW	Algemene Ouderdoms- Wet
ANBO	Algemene Nederlandse Bond voor Ouderen
AV-teams	Amersfoort Vernieuwt Teams
AV-wijken	Amersfoort Vernieuwt Wijken
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
B&W	Burgemeester en Wethouders
BSO	Buiten- Schoolse Opvang
CVTM	Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
LDP	Landelijk Dementie Programma
OBV	Ontwikkelings- Bedrijf Vathorst
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OV	Openbaar Vervoer
OWO	Ontwikkelteam Welzijn Ouderen
ROC	Regionaal Opleidingen Centrum
SGBO	Sociaal Geneeskundige Beroeps- Opleidingen
SOPA	Sociale Participatie
SRO	Sport-, Recreatie- en Onderwijsvoorzieningen
SWA	Stichting Welzijn Amersfoort
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
WAC	Woon Advies Commissie
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WWB	Wet Werk en Bijstand

